

Domoljub

V Ljubljani, 15. septembra 1937

Leto 50 • Štev. 37

„Študent naj bo!“

Te dni so se vrnili študentje s počitnic v šole. Mesta, kjer so srednje šole, so zopet zaživela. Tisoči in tisoči slovenske mladine so se zgrnili okrog virov izobrazbe, da bi se usposobili za bodoče življenje. Marsikateri oče in mati s hrepenenjem čakata dneva, ko bodo študije končane in ko bo breme šolanja padlo z njihovih ramen.

Leto za letom so srednje šole bolj polne. Nova poslopja morajo zidati, nove razrede ustanavljati, nove profesorje nastavljanjati, pa je še vsega premalo, da z dijaki ne vedo kam. In ko šole dokončajo, nastane drugo gorje: ni kruha za študirane ljudi. Vse službe so oddane, vsa mesta zasedena.

Kljub velikanskemu navalu na srednje šole pa od leta do leta bolj vidno raste vprašanje: »Kje pa so sinovi kmečkih staršev?« Kmečki fant v mestnih šolah ni bil nikdar kaj prida obratjan. Preprost in malo neroden je bil pogosto v spodtiko in zaničevanje »skričovskim« crkljančkom. Vendar se je kmečki študent v gimnaziji lahko uveljavil. S svojim zdravim razumom, z voljo do dela in s skromnostjo se je povzpел navzgor. V stradanju in garanju so potekala leta njegovega študiranja, a žrtve so rodile uspehe. Najboljši dijaki, ki so postali v življenju vodilne osebnosti našega naroda, so bili rojeni pod skromno kmečko streho in so doraščali ob soku in skorji črnega kruha. — Danes pa se je lice srednje šole močeno spremenilo. Kmečkih fantov manjka! Ti ne morejo več v srednje šole. Šole so sicer še odprte zanje, toda kmetova gospodarska moč je tako oslabela, da danes niti »močni« kmetje ne zmorejo več šolanja za svoje otroke. Vsakdo danes za silo še zmora stroške šolanja delavca, obrtnika, uradnika, le kmet tega ne zmora.

To je velika škoda za naš narod, čigar ogromni del tvori kmečki stan. Če ne bo naš narod imel inteligence, ki je izšla iz njegove urede, se ne bo mogel opomoči. Prepada, ki je sedaj med mestom in deželo, se bo še razširil in poglobil. Ne more namreč kmečkega človeka in njegovega življenja razumeti, kdor ni preživel svoje mladosti med narodom. Meni se življenja in dela na kmetih naravnost bližje. Pa ne le to! Kmeta in njegovo delo prezira, zaničuje! Še dandanes se po meščanskih družinah sliši beseda o zabitem in zarukanem kmetu. Zato se niti ne smemo čuditi, če se serkljana mestna gospodična čuti vso nesrečno in preganjano, ako je nastavljena za učiteljico ven na kmete, kjer ni ne teatra, ne kina, ne nedejlske promenade. Nasprotno se pa duhovnik, kmečki sin, v istih krajih dobro počuti in mu niti na misel ne pride, da bi šilil v mesto.

Eden pozna svoj narod in je srečen med njim, drugi ga pa ne pozna in se čuti tujca med svojimi.

Prav to pa je tudi vzrok, zakaj večina naše inteligence ne uživa zaupanja pri ljudstvu. Kmečki človek v mestnem inteligentu vidi vse kaj drugega kakor svojega prijatelja. Ničesar ni, kar bi ju družilo. Ti ljudje so navadno versko mlačni, če že ne brez vere, politično in kulturno vedno tam, kjer narod ni, in socialno brezčutni. So seveda tudi častne izjeme, ki pa pravilo le potrjujejo! S kakšno vnemo in ljubeznijo pa se naš narod oklene

inteligenta, o katerem čuti, da je njegov, pa lahko na deželi vidimo iz dneva v dan. Ne maramo tu omenjati duhovnikov, pač pa dobre krščanske učitelje. Kako jih vse spoštuje, reče ima! Koliko solza potočijo ob slovesih za njimi otroci in starši. Drugi pa, ki ni z ljudstvom, pride in gre — in nihče se ne zraeni zanj, razen da ta ali oni zakliče za njim: Hvala Bogu!

Kdaj bodo prišli zopet časi, da bosta kmečki sin in kmečka hči lahko šla v višje šole? Kdaj se bo slovenski grunt toliko dvignil, da bo lahko dal otrokom tako doto, ki bo v korist njim samim in narodu? Bog daj, da bi bilo to kmalu! Le na ta način bo kmet imel v dobri, verni slovenski inteligenci močno oporo za borbo, ki ga čaka in v kateri mora zmagati.

Narodna odločnost

Ni je izlepa kake stvari, ki bi bila bolj poučna kot je zgodovina, kajti zgodovina je izkušnja. Iz zgodovine šole razvidimo pravila in napačna, uspešna in pogubna poia, ki so jih hodili narodi in države tekom stoletij in zlasti iz zgodovine bi se morali učiti tako majhni narodi, kot smo mi Slovenci. Velikim narodom pogrešen korak ne more mnogo škoditi, vrže jih za nekaj časa lahko nekoliko nazaj, spravi jih v začasne stiske, a majhen narod lahko — uniči.

Imamo danes v Evropi celo vrsto majhnih narodov, n. pr. Islandce, Irce, Albance, Fince itd., toda njih zemljepisni položaj je tako ugoden, da se zanje ni bati. Tvorijo lastne države in nihče jih resno ne ogroža. Mi Slovenci imamo sicer nad vse lep, važen in v nekaterih ozirih tudi ugoden zemljepisni položaj, toda vrinjeni smo med dva velika in močna naroda (Italijane in Nemce), a naše ozemlje sega do osrčja srednje Evrope, leži na križišču med jugom in severom ter vzhodom in zahodom. Prebivamo tedaj na enem izmed najbolj izpostavljenih ozemelj v Evropi, zaradi česar se je bil na mirovni konferenci za našo slovensko zemljo tudi tak ogrožen boj in so nas tako zelo oklestili skoro do golih kosti.

V tem položaju nas more rešiti in ohraniti samo naša — odločnost. Kar pogledamo! Naše ljudstvo na Primorskem je bilo odločno, zato nismo pred vojno nazadovali tam niti za korak, na Koroškem je bilo mehko in popustljivo, zato smo izgubljali občino za občino. Bistveno isti je položaj danes. Razklani smo na štiri države: Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in Madjarsko. Povojni paganski nacionalizmi uporabljajo vsa, tudi najnasilnejša sredstva, da bi manjše raznarodili ter jih »uedinili« v ene vsedržavne narode. Po tem načelu je samo ob sebi umljivo, da bi morali Slovenci v najkrajšem času sploh izginiti ter se v Italiji

poitalijaniti, v Avstriji ponemčiti, za Madjarskem pomadjariti, v Jugoslaviji pa posrbiti. Kar prav nič si ne zakrivajmo resnice, kajti prav vse fraziranje naših centralistov od Kramer-Puchlove JNS do zadnjih »nacionalnih« društev o enem jugoslovenskem narodu in o »uedinjevanju« je čisto navaden švindal, kajti niti enega Srba ni, ki bi si »uedinjenje« predstavljal drugače kot — posrbljenje, kar so neštetokrat tudi že javno povedali in zapisali. In čim bi mi izvršili tako »uedinjenje«, bi izgubil vsak smisel tudi ves dosedanji odpor naših bratov v Italiji ter v Avstriji in — slovenski narod bi izginil.

Glede na ta jasna dejstva je samo ob sebi umevno, da nas more trajno rešiti le največja narodna odločnost vedno, dosledno in povsod. Tisoč in dve sto let že živimo na tej naši slovenski zemlji, ohranili smo se v najtežjih okoliščinah, ne samo ohranili, temveč tudi razvili in dvignili tako visoko kot le malo narodov v Evropi, zato je več kot samo ob sebi umevno, da nismo in ne bomo pripravljani narediti narodnega samomora nikomur na ljubo, najmanj pa na ljubo kakim lažnjivim frazom.

Toda čim smo si o tem na jasnem, nikakor ne moremo ostati le na pol poti. Ako se hočemo ohraniti kot narod, potem moramo do konca izgraditi prav vse, kar kot samostojen narod potrebujemo. Ako bi živeli kje na kakem samotnem otoku v Tihem oceanu, potem bi najbrže ne potrebovali za svojo ohranitev ničesar drugega kot zadostno hrane in zdravja, toda v srcu Evrope, med kolesi močnih, velikih in kulturno visoko stoječih narodov, ki preže po naši zemlji in po naših dušah, se pa moremo ohraniti le s čim najvišjo razvito svojo kulturo in gospodarstvom ter z dosledno narodno odločnostjo. Mi moramo izgraditi prav vse naše šolstvo od ljudskih šol do univerze in akademij, in sicer prežeto z našim

slovenskim duhom, dvigniti moramo prav vse panoge našega domačega slovenskega gospodarstva, obenem pa z vso odločnostjo brati, ozir. si pridobiti izključen in odločujoč vpliv na prav vse panoge našega javnega življenja. V tem pogledu ne bi smeli nikoli in nikjer popuščati niti za las, ne glede jezika, ne glede uprave, ne glede gospodarstva itd.

Toda — kam smo prišli? Lahko rečemo, da nazadujemo na vsej črti. Na naših železniških vagonih imamo razne napise v vseh možnih jezikih, le slovenščina je že skoro izgubila prav do zadnjih sledov. Denar, uradne tiskovine itd., itd., vse ima že same neslovenske napise. V Ljubljani imamo le »zanatsko-banilo, v Pomorčah »ergelo«, ljudstvo dela turški »kaluk«, nad tisoč let stare slov. župane so pogazili in jih nadomestili s »predsedniki«, ki jim razni »zvaničniki« na »srezih« po mili volji prazmeljavajo najpreprostejše sklepe občinskih odborov. Naš fant gre k vojakom, dekle pa služi kam na jug, a že po 14 dneh se oba spakujeta z najrazličnejšimi turškimi in drugim besedami, kot bi že 30 let ne slišala slovenske besede. Če bo v družbi dvajsetih Slovencev en sam Srb ali Hrvat, se bo vse spakovalo s srbohrvaščino, čeprav je nihče ne zna. Petdeset let smo znali po slovenskih povelih gasiti požare, pred par leti smo sami predlagali odpravo slovenskega poveljevanja. Slično je s telovadbo. Imeli smo in imamo izvrstne slovenske učne knjige, a teh ne maramo, temveč uvajamo srbske. Po Srbiji imajo sama »kola srbskih sester« in na Hrvaškem je vse »srbatsko« od gostilne do društva, pri nas se vse boji označe »slovenski« kot vrag križa in skrivamo svoje strahopetno hlapčevstvo za »jugoslawenstvo«.

»Kdor zaničuje se sam, podlaga je tajčevi peti«, je dejal že pred sto leti naš pesnik in le malo narodov je v Evropi tako malo odločno zavednih, kot smo mi Slovenci, zato se tudi ne čudimo, če dobivamo same brce od vseh strani in neprestano. Kako naj imajo drugi kako spoštovanje do nas, do naših svetinj in do naših oseb, če jih pa preziramo, se jih nekako bojno pokazati in jih v svojem hlapčevstvu pomagamo odpravljati sami.

V tem pogledu smo zadnjih 20 let grešili že neizmerno, tako da smo danes v mnogih pogledih še na slabšem, nego smo bili pred vojno. Niti v ječo ne sme več naš človek, temveč v »roboj«. Kakor je Slovenec v nekaterih pogledih trmast in neuklonljiv, tako smo pa zlasti v narodnem oziru pogosto hlapčevski in nezavedni, da postaja pravega Slovenca naravnost strah, kam nas bo to privedlo. In zamejivo, še več, najbolj žalostno je to, da sta v tem oziru izobraženstvo in gospoda še slabša nego preprosto ljudstvo. Mi izgubljamo vsak dan bolj svoje hrbtenice ter s hlapčevsko poniklostjo pogoltnemo vse, kar nam odredijo, zato seveda tudi ni čudno, če gremo mesec za mesecem nazaj. Rujejo nam las za lasom in lepoga dne bomo — plešasti. Tega mora enkrat biti konec, če se nočemo obsojiti sami na smrt. Konec bo pa tedaj kadar bo vsak posameznik, brez ozira na desno in na levo, prežet z nepopustljivo in neuklonljivo slovensko narodno zavednostjo in odločnostjo.

d Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z nar. »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ost. reg. 8. br. 1071/33.

Tri četr milijona ljudi je zborovalo

V Nürnbergu se je 5. septembra pričel deveti kongres nemške narodno-socialistične stranke, ki letos zboruje pod imenom: »Državni kongres dela«. Na kongresu so bili izmuzenski diplomati, celotna vlada, državni ministri, zastopniki vojaštva, države itd. V Nürnbergu si bil samo pregled strankine moči, ampak so bila izdana tudi navodila za bodoče delo. Letošnji kongres je bil večji kakor v prejšnjih letih. Moštvo, ki je bilo zaposleno v delovni službi — Arbeitsdienst — je imelo lastno taborišče, v katerem je stanovalo 260.000 mož, nad 170.000 pa so jih spravili pod streho v mestu. Napadalni oddelki so šteli 76.000 mož in so bili v lastnem taborišču izven mesta. Lastno taborišče je imela tudi Hitlerjeva mladina, katere je prišlo 45.000. Vseh udeležencev računajo, da je bilo na kongresu okrog tri četr milijona.

Hitler je govoril najprej o notranji politiki, nato o gospodarstvu ter je zahteval brezpogojno pokorščino do vseh njegovih odlokov. Dalje je poudaril: V manj kakor petih letih smo obra-

čunali s pogodbo, ki je bila zasnovana za večne čase. V manj kakor štirih letih smo ustvarili novo armado. Pri tem pa Nemčija danes ni osamljena, temveč jo draži čisto prijateljstvo z močnimi državami. Naravna skupnost koristi narodno-socialistične Nemčije in fašistične Italije se je zadnje mesece večkrat pokazala kot čvrst činitelj za zavarovanje Evrope pred zmedeno blaznostjo, ki jo ograja. V bodoče ne bo več moči v kateremkoli pomembnem vprašanju preiti kratko in malo na dnevni red preko nemško-italijanske skupne volje. Istemu cilju služi tudi naš dogovor z Japonsko. Želimo biti z njo z rami ob rami pri obrambi pred napadi na sedanji kulturni svet, pred napadi, ki jih danes doživlja Španija, ki jih bomo jutri doživeli na Daljnem vzhodu, in pojutrišnjem morda še kje drugo na svetu. Vsi se zanesljivo nadejamo, da bodo tudi druge države razumele znamenje naše dobe in da bodo pripomogle k okrepitvi naše fronte razuma, zavarovanja miru in fronte obrambe naše prosvetljenosti.

Člani tretjega reda so zborovali

Spodnja Šiška je bila 12. septembra pozorišče lepega verskega dogodka: člani slovenskega tretjega reda sv. Frančiška so imeli dopoldne svoj prvi tabor na slovenskih tleh. Slabo vreme je sicer preprečilo, da bi mogel biti ta tabor na prostem, toda v cerkvi se je zbralo toliko pripadnikov te ugledne cerkvene organizacije, da so skoraj napolnili cerkev, ki more vase sprejeti okoli 5.000 ljudi. Tretjeredniki in tretjerednice so prišli od daleč, tako iz Štajerske, Dolenjske, Notranjske, Gorenjske. Med množico so prevladovali moški.

Malo pred 10. je prišel škof dr. Rožman, ki je bil od številne množice slovesno sprejet. Sledila je služba božja, pred katero je pridigal škof dr. Rožman. Njegov izključno verski govor je vseboval krasne misli o KA. Naglašal je, da je sv. oče postavil prav očeta tretjega reda, sv. Frančiška, za patrona KA. Sv. Frančišek nam mora biti zgled, kako moramo biti katoličani požrtovalni in junaški. Škof dr. Rožman je nato daroval slovesno službo božjo. Ljudsko peje je učinkovito dvignilo sijaj službe božje.

Po službi božji je bil v prostrani cerkvi tretjeredniški tabor, ki ga je otvorili provin-

franciškanske province ter naglašal, da Frančiškovi ideali vodijo vse tri rode v idejah očeta sv. Frančiška. Tretji govornik je bil g. Ludovik Šef iz Zagreba. Očrtal je ideal tretjerednika, ki je usmiljen in dober. Nas veže edinstveni zgled sv. Frančiška, zgled neizmerno ljubezni, ki jo je pokazal povsod z vsem svojim bistvom in vsem stvarim.

Velika množica je po teh govorih zapela pesem »Lopa si, roža Marija«.

V soboto zvečer pa so se tisoče tretjerednikov zbrali pri Mariji Pomagaj na Brezjah, kjer so imeli celo noč svoje pobožnosti. Posebno lepa je bila rimska procesija z gorečimi bakljami, katere se je udeležilo nad dva tisoč vernikov iz vseh krajev Slovenije.

Ob petju cerkvenih pesmi, zlasti pa pesmi z evharističnega kongresa, je bil zaključen prvi slovenski tretjeredniški tabor.

Zmagoslavje fašizma

Nemčija se pripravlja na sprejem vodje italijanskega fašizma, ki prispe v Berlin v drugi polovici septembra. Mussolinija bo na njegovo pobočo v Nemčijo spremljalo 60 vodilnih osebnosti, deležni bodo sprejema in časti, kakršne se prirejajo vladarjem in v katerih aranžmaju so Nemci največji mojstri. Nemški in italijanski listi posvečajo predstojecem sestanku že sedaj največjo pozornost ter namigavajo, da se Mussolini in Hitler sestajata v času, ko je ves svet v strašnem položaju, kot edina zaščitnika miru v Evropi.

O sestanku samem se trdi, da ne bo naperjen proti nikomur in da pomeni samo eno izmed najčvrstejših poročev za mir v Evropi. Njegov poudarek bo nedvomno na zunanostih; tako bo Mussolini s svojim spretnostvom prisostvoval tudi manevrom nemške vojske, njegov sprejem v Berlinu bo pa uprav kraljevskega značaja. Da ta poudarek v svetu ne bo ostal brez globokega vtisa, je jasno. Dočim je doslej zveza med Nemčijo in Italijo ostajala zgolj eno, seve močno politično sredstvo, bo s sestankom Mussolinija z Hitlerjem Evropa očitno razdvojena v dva dočela si nasprotna tabora. To bo zmagoslavje fašizma.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v makrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

ciasni voditelj tretjega reda p. Odilo, ki je govoril o družini in o sv. Frančišku, ustanovitelju tretjega reda. Tretjeredniki štejejo danes v Sloveniji okoli 80.000 članov in so ogromna armada, ki mora med narod kot vneta množica za katoliško Cerkev, za krščanski duh in pa za katoliški tisk. Boriti se moramo proti brezvestnemu brezvarskemu tisku.

Tretjeredniški tabor je nato pozdravil provincial p. Gracijan Heric v imenu slovenske

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Dne 12. julija letos mi je do tal pogorela stanovanjska hiša. Uprava »Domoljuba« mi je takoj po prejemu obvestila potom dekanijskega urada v Trebnjem nakazala 1000 dinarjev podpore. Iskreno se zahvaljujem in kličem: Bog plačaj!

Breza, p. Vel. Loka, 26. avgusta 1937.

Marija Smrke l. r.

Dne 5. septembra mi je po izrednem naključju pogorela stanovanjska hiša v Crni vasi št. 498 v Ljubljani. Uprava »Domoljuba« mi je kot stalnemu naročniku lista takoj po naznanilu nesreče izplačala podporo v znesku 1000 din. Za tako hitro pomoč se najlepše zahvaljujem in izjavljam, da ostane naša hiša vedno naročena na »Domoljuba«, katerega toplo priporočam vsem hišnim gospodarjem.

Crna vas v Ljubljani, 10. septembra 1937.

Andrej Snoj, l. r.

DOMAČE NOVICE

d Zelo dobro sta bila obiskana preteklo nedeljo še dva tabora. V Smartnem v Rožni dolini je govoril ob priliki blagoslovitve Slomkovega prosvetnega doma tudi senator Smodej, na prosvetnem dnevu pri Sv. Joštu ob Taboru pa predsednik fantovske podzveze v Celju profesor Bitenc. Popoldne so telovadci in telovadkinje dokazali, da v telovadbi lepo napredujejo.

d Tudi obrtniki so se začeli gibati. Po zgledu drugih stanovskih taborov, ki so se letos zbirali po naši domovini, so tudi slovenski obrtniki za te dni sklicali svoj prvi večji tabor k Sv. Joštu. Na gori se je takoj zbralo mnogo obrtnikov iz vse Gorenjske, mnogo jih je prišlo tudi iz Ljubljane in okolice, pa tudi štajerci so bili zelo številno zastopani. Po sv. maši so bili pred cerkvijo razni govori o stanovskih zadevah obrtnikov. Množile so se zahteve po mno-

gih ukrepah, ki naj stališče in delo naših obrtnikov olajšajo. Zlasti davčna oblast nalaga obrtnikom vse hujša bremena, ki jih posebno manjši obrtniki ne morejo več zmagovati. Pristisk industrije je vedno hujši, delovna sila je zmerom dražja, obrtnik postaja vsak dan bolj odvisen od različnih okolnosti, ki jih sam ni več v stanu premagovati. Ključ po rešitvi obrtnika bo zato postajal vse pogostejši, vse nujnejši, vsako odlašanje položaj samo poslabšuje. Obrtniki so končno pri Sv. Joštu sklenili svojo stanovsko organizacijo še trdneje povezati med seboj, vse svoje sile združiti v eno samo smer, ker le na ta način bo uspeh borbe kdaj mogel postati v resnici koristen za ves obrtniški stan.

d Lepo Marijino slavlje je bilo na Mali Smaren na Rakovniku pri Ljubljani Letos je minulo 13 let, kar je papeški nuncij magr. Pellegrinetti posvetil dograjeno svetišče Marije Pomočnice. K verski slovesnosti so prišle množice od blizu in daleč. Promet je bil močno ojačen in bi morda res bilo prav, da bi se podaljšala električna železnica vsaj do Rakovnika.

d Spomenik pesniku Simonu Gregorčiču so odkrili v četrtek 9. septembra na Napoleonovem trgu v Ljubljani. Odkritju spomenika je prisostvovala velika množica občinstva in številni zastopniki državnih in kulturnih ustanov. Na koncu so navdušeno zapeli »Hej Slovenci«.

d Nov veliki prosvetni dom građe v Komendi. Živeli osnovatelji in podpiratelji!

d Novi gasilski dom so blagoslovili v nedeljo 5. septembra v Predosljah. Na slavnost je prišel tudi knez-namestnik Pavle a kneginjo Olgo, ki ju je narod navdušeno pozdravljala. Knez-namestnik je obljubil svojo pomoč.

d Je bil preveč vesel, ker jih je dobro oddal. V času največjega veselja in zadovoljstva je zadela kap trgovca Ladislava Santa v Bezdanu pri Somboru. Oddal je že tretjo hčer, vse tri tako dobro, da je bil zares vesel. Ko so bili svatje na poti v cerkev, je trgovca

zadela kap, ko je doma pripravljala mize za svatovsko pojedino. Prijatelj, ki je bil takrat pri njem, je smrt prikril, da se je mogla poroka izvršiti brez motenj. Ko so pa svatje prišli nazaj domov, so zagledali mrtvaški oder pred seboj in na njem mrtvega nevestinega očeta. Svatovska oblačila so se morala zamenjati z žalnimi.

d Prodiranje podgan v Ljubljano. Z več strani nam poročajo, da se je letos zelo povečala podganja nadloga v Ljubljani. Marsikdaj lahko že po cestah ponoči vidite žvigajoče podgane, kar vsekakor ne vzbuja nikomur prijetnih vtisov. Stanovalci se pritožujejo, da prihajajo podgane visoko gori v hiše. Posebno pa ni všeč podganja nadloga kuharicam, ki vedo, kaj pomeni podgana za živila. Skušali smo si razlagati, zakaj je prav letos toliko podgan. Nekateri so nam rekli, da zaradi tega, ker regulirajo Ljubljano in se je sedaj vsa ta

Živinorejci!

Uporabljajte D-vitaminski preparat „PEKK“ in apneni preparat „OSSAN“, ker boste z nekaj dinarji dosegli velik dobiček.

Pri svinjah se doseže za 20 Din nad 100 Din dobička. Pri teletih se doseže za 25 Din nad 100 Din dobička. Pri kravah se doseže za 50 Din več stotakov dobička. Zahtevajte navodila in navsete za napredno živinorejo pri

„KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

golazen zatekla v mesto. Nekaj bo mogoče v tej razlagi res. Vendar naj bo vzrok kakorkoli: potrebno je podganam napovedati boj, da se nam ne bodo zapodile po vsem mestu in nas okuževale. Ali ne bi bilo umestno, da bi magistrat uvedel teden boja proti poganam in mobiliziral vse prebivalstvo za boj proti podganam! V drugih mestih to z uspehom delajo. Ali ne bi kazalo poskusiti kaj takega tudi pri nas.

d Hučo je zbolel bivši verski poglavar muslimanov v naši državi reisululema Čaušević. On je bil pod JNS režimom na cpreten način odstranjen s svojega mesta, pod sedanjim pa zopet postavljen nazaj. Po kratki službeni dobi je bil zaradi starosti upokojen.

d Hercegovinski med. Pol milijona kilogramov medu bo letos pridelala Hercegovina. — Panjev imajo hercegovski čebelarji okrog 23 tisoč. Vremenske prilike so bile letos za čebelarstvo zelo ugodne. Čebelarji prodajajo tamkaj med po 10 do 11 dinarjev kilogram.

d Sama je zažgala, potem pa pomagala gasiti. Poročali smo že o velikem požaru v Pudobu pri Ložu na Notranjskem, kjer je zgorelo šest poslopij. Obenem je bila izražena tudi domneva, da je bil ogenj podtaknjen. Izkazalo se je, da je bil ta sum upravičen. Ono soboto zvečer je nad Pudobom zopet zažarelo nebo. Hvala Bogu, to pot ni bilo hudega. Zgorela je senena lopa, v kateri je bilo nad sedem voz slame in jezerine. Lopa je bila le nekaj sto metrov oddaljena od Pudoba. Ponoven požar je povzročil med prebivalstvom veliko vznemirjenost. Ko so se pa vračali v nedeljo jutraj ljudje od jutranje sv. maše in našli pri Kovačevi žagi, na vratih kapelice listek, v katerem neznan požigalec grozi, da bo v osmih dneh zopet gorelo, ni čudno, da se je polastil prebivalstva tak strah, da so nekateri imeli v ne-

Casnikarsko razstavo na velesojmu je obiskala tudi kraljica Marija v spremstvu ministra dr. Kreka. Kraljica si je tudi naš paviljon z zanimanjem ogledala.

VINA

prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri

CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

delo naloženo vse potrebno in čakali, kdaj se bo pri komu pokazal rdeči petelin. Pod vodstvom žandarmerijskega narednika Toplaka se je orožnikom posrečilo, da so še isti dan izsledili požigalca. Bila je to neka domačinka. Ta se je v začetku na vse načine zaklinjala in tajila, da je pri vsej stvari nedolžna; to ji je bilo toliko lažje, ker je na dan požara prav pridno nosila vodo in pomagala gasiti. Končno pa je pod težo dokazov jokaje priznala, da je ona napisala grozilni listek in oazadnje še svoj zločin — da sta oba požara njeno delo. Kaj jo je nagnilo do tega, pa bo dognala sodnja, kateri je izročena v varstvo, da prejme zasluženo plačilo.

d Zaradi suma umora železničarja Josipa Ostrca so zaprli znanega tička Jesipa Anžurja z Zadobrove pri Zalogu. Jože odločno taji, da bi zagrešil očitano dejanje.

d Spominski križ ponesrečencem so blagoslovili te dni pod Storžičem nad Tržičem. Tržičani se še vedno z vsem spoštovanjem spominjajo deveterih primerov, ki so našli na letošnji velikonočni ponedeljek smrt v sneženem plazu Storžiča. Njihovi grobovi na tržičkem pokopališču so vedno okrašeni in prijatelji pokojnih jim prinašajo redno zlasti planinskega cvetja v tovariški spomin. Ob grobu tudi vedno kdo moli. Tudi kraj nesreče pod Storžičem ima letos vse polno obiskovalcev. Posrečena je bila misel podružnice SPD v Tržiču, da je postavila na kraju nesreče lep železen križ, ki stoji na kamnitem podstavku, visok je pa kar 5 metrov. V kamniti podstavek je vzdana plošča z imeni vseh ponesrečencev. Pri tem križu je bil v nedeljo 5. septembra pripravljen lep oltar, ki je ves žarel v planinskem cvetju. Do desetih se je zbralo tu do 300 ljudi. Ker je kraj nesarče v lomski župniji, je pristopil k oltarju g. župnik Sparhakl Karel iz Loma, ki je daroval najsvetejšo daritev in nato blagoslovil križ ter dodal še pretresljive molitve za pokojne. Z lepim govorom je gospod župnik izjavil marsikatero solzo. Pri sveti maši so dovršeno prepevali pevci moškega cerkvenega zbora iz Tržiča, ki so tudi še potem ob križu in skalnatih pečinah pošiljali svoje misli z žalostinkami proti nebu. Dostojanstvena, resna in zares lepa je bila ta spominska slovesnost. Zaslužili so pokojni križ in sv. mašo, saj so bili vedno vzorni planinci, ki so nedeljski in prazniški čas znali tako preživeti v planinah, da so bili prej vedno pri sv. maši. V tem naj jih naši planinci posnemajo!

d Da bo pismo prejel naslovnik brez stroškov ... Teden rdečega križa od 19. do vključno 25. septembra 1937. Za označeno dobo morajo pošiljalci v smislu zakona o društvu Rdečega križa poleg rednih poštnih pristojbin plačati za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu tudi posebno pristojbino 50 par

Najtrdnejše jamstvo za blagor države

Prosvetni tabor v St. Ilju na naši severni meji je preteklo nedeljo, kljub slabemu vremenu, lepo uspel. Vratili so se v sprevedu konjeniki, kolesarji in narodne noše, člani fantovskih odsekov in dekliških krožkov, prijatelji katoliške prosvete itd. Službi božji je sledilo zborovanje, kjer je bilo navzočih okoli 2000 ljudi. Med drugimi je, navdušeno pozdravljen, govoril tudi minister dr. Krek. Med drugim je slovenski minister povedal tudi sledeče: V polpretekli dobi so se dogajali čudeži, da smo Slovenci držali zvezanega številčno močnejšega in gospodarsko močnejšega nemškega sovražnika in da nismo tonili v njegovem morju. Ta čudež je sedaj slovenska in katoliška prosveta, ki je prithicala na dan vse sile slovenske narave in jih postavila v borbo za obstanek. Poleg matere, očeta, duhov-

nika in učitelja ter Cerkev je bila prosvetna organizacija tista, ki spremlja našega človeka od zibelke do groba in ga pripravlja za vse položaje v življenju. Naša prosvetna društva so varuhi naših verskih, narodnih in kulturnih izročil. V njih bomo naprej ustvarjali svojo versko in slovensko kulturo. Zvestoba do naroda je temeljna prirodna vrline slehernega človeka. Če te vrline ne spoštuje in ne goji, ne more biti živ ud jugoslovanske državne skupnosti. Dokler bo v Slovencih živelo tako pojmovanje zvestobe do naroda, bo na naši severni meji živel rod zvestih stražarjev naše države. Ker naša katoliška prosvetna organizacija v svojih članih goji tako mišljenje in čustvovanje do svojega naroda, je najtrdnejše jamstvo za trajen blagor države in kralja.

v korist društva Rdečega križa. Ta pristojbina se prilepi na pošiljko samo v obliki posebne znamke Rdečega križa. To znamko se more kupiti na pošti in pri vsakem zasebnem prodajalcu znamk. V primeru, da pošiljalec ne bi plačal te pristojbine, se prepusti prejemniku na prosto voljo, da jo on plača. Ako bi ne plačal ne pošiljalec ne prejemnik te pristojbine, se bo pošiljka kot nedostavljiva vrnila v oddajni kraj. Ta pristojbina 50 par se plača pri oddaji tudi za priporočena pisma, dopisnice, pakete (navadne in vrednostne) in za brzotjavke v notranjem prometu. Za pošiljke, ki so slovljene v inozemstvo, ta pristojbina ni obvezna, vendar se pošiljalca z ozirom na namen društva Rdečega križa priporoča, da jo plačajo tudi za te pošiljke.

d Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grena voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana z nekoliko vroče vode.

Reg. no. min. sos. pol. in nar. str. 8-tr. 1933, m. v. 26.

d Žrtev avstrijskih izživalcev je postal delavec Franc Magdič iz St. Ilja, katerega so našli na njegovem ležišču mrtvega. Magdič je zadremal na klopi pred hišo svojega gospodarja, gostilničarja in poštara g. Štiligoja. Mimo so prišli trije vinjeni avstrijski razgrajči, 35 letni viničar Karl Bretterklicber, 22 letni hlapec Josip Majben in 25 letni delavec Karl Stingl, vsi trije doma iz Špilja. Eden od njih se je zaletel nalašč v spečega Magdiča, da ga je vrgel s klopi. Magdič je v polnu udaril nazaj in pri tem zadell Avstrijca. Sedaj pa so vsi trije planili

po njem, ga začeli pretepati, oni pa, ki je dobil od Magdiča udarec, si je od svojega tovariša izposodil nož ter dvakrat sunil Magdiča. Zadel ga je obokrat ter mu zadell dve ravi, eno v levo, drugo v desno roko nad komolcem. Rana na desni je bila smrtonosna, ker je šlo rezilo pod pazdno ter ranilo žilo odvodnico. Magdič se je zatekel v hišo, kjer so ga obvezali. Ker ni bilo takrat doma šentiljskega zdravnika in ker Magdič ni močno krvavel, je odšel ležat. Avstrijske razgraječe so naši orožniki prijeli pred mejo ter so jih zaprli. Magdiču pa se je ponoči rana na žili razširila ter je med spanjem izkrvavel. Našli so ga zjutraj mrtvega.

d Komisarija so dobili znani nacionalistični kričači okrog »Narodne odbrane«, Uprava mesta Belgrada je namreč ugotovila, da je »Narodna odbrana« v zadnjem času ponovno prekoračila s svojim ravnanjem in delovanjem zakoniti delokrog, ki ga odredjajo društvena pravila. To se je posebno videlo v boju proti konkordatu. Uprava mesta Belgrada je odredila, naj se predsedstvo, orednji odbor in nadzorni odbor Narodne odbrane takoj razrešijo dolžnosti, za komisarija, ki bo opravljal vse posle, pa je do izvolitve nove uprave imenovan upokojeni divizijski general Miloš Mihajlovič.

d Kar 13.600 nepismenih prebiva v samem Zagrebu. To neveselo novico je spravilo na dan društvo Zagrebčanov. Društvo ABC, ki se bori proti nepismenosti, se bo takoj lotilo dela in začelo svoje delo kar v Zagrebu, še prej, preden preide na deželo. Upajo pa, da jih bodo oblastva pri tem izdatno podpirala, da se odpravi ta madež iz imena »hrvatske prestolnice«.

d Kdo si pridobi naziv »hafiz«. Cel koran (tursko sv. pismo) se je naučila na pamet 13 letna Sahiba Čekajič iz Kaknja. Muslimani iznajo tako svoje sovornike, ki znajo njihovo »sveto pismo« na pamet, posebno v častih. Nadejajo jim priimek hafiz. Sahibo bo v nedeljo preizkusila posebna komisija, v kateri se nahaja devet takih, ki so tudi »hafizi«. Tako mlada hafize bosanski muslimani še niso imeli.

d Zanimivo zborovanje. V Belgradu se bo bo 26. septembra zbrali vsi taki državljani, ki so bili zaradi svojega političnega prepričanja bodisi zaprti, obojeni na trajno bivanje v gotovem kraju ali še drugače preganjani. Na zborovanje bo prišlo najbrž veliko število ljudi, saj so smatrali oblastniki iz vrst Srakiča, Zivkoviča, Uzunoviča ter njihovih slovenskih priganjačev za svojo prvo dolžnost, da ljudi, ki

Skrb za tiste, ki so prestali zaporno kazen

Kaznjenci so v prav težkem položaju, ko se jim po dosluženju kazni odpro vrata v svobodo. Kam in kako? Nimajo obleke ne službe. Nuja življenja mnogoterega počene nazaj na pot zločina. Zato so angleški katoličani ustanovili Katoliško društvo za pomoč kaznjencem. Občnega zbora tega društva se je udeležil sam westminsterski nadškof Artur Hinsley, ki je poveljeval namen in delovanje društva. V preteklem letu se je društvo v samem Londonu zavzelo za 1200 kaznjencev. V 107 primerih jim je našlo službo, za 574 kaznjencev in kaznjenk, ki so bili izpu-

ščeni iz zapora ali pogojno obojeni, je skrbelo s čuječnostjo in ljubeznijo. Uravnane so bile zakonske zadeve, 20 otrok krščenih, 36 kaznjencev se je zopet pomirilo s Cerkvijo. Posebno brigo je društvo posvečalo obleki. Kdor nima primerno-dostojne obleke, ne najde v Angliji službe in dela, vsled česar mu preti nevarnost, da zopet zaide na slabo pot. Občni zbor društva je sklenil, da bo v tem letu pomnožilo svoja prizadevanja v prid kaznjencev, posebno skrb pa bo naklonilo kaznjenkam.

si upajo misliti nekoliko drugače kakor oni, zapirajo, batinjajo in zapirajo. Pravijo, da bo ljubljanska Kazina poselala posebnega opazovalca, ki se bo morda celo priglasi med preganjalce. Saj tako vedno pisari ljubljansko »Jutro«. Na zborovanju bodo preganjalci zbrali vse dokaze, ki jih bodo objavili v tisku in z njimi oveseli spomin tistih, ki jih tudi danes lastnega početja ni sram.

d **Vlomilec v šentpeterskem župnišču.** Deževno noč od petka na soboto so izkoristili vlomilci tudi za obisk v pisarni šentpeterskega župnišča v Ljubljani. Vlomili so z vrta in pri oknu v pisarno odstranili železno mrežo. Iz pisarne so odnesli nad 2000 din gotovine. Pri svojem delu so bili previdni, tako da služkinja, ki spi pri sosednem oknu, ni ničesar slišala. Zelo prav pa jim je tudi prišlo deževje, ki je dobro ščitilo njihovo delo.

d **Dva mosteva je odneslo narastle Drava** pri Muti, ki je sedaj popolnoma odrezana od železnice ter morajo ljudje in pošta po dolgem ovinku na postajo v Vuhred.

d **Zaradi močnega dežja** so zadnje dni zelo narastle nekatere vode. Ljubljana je že prestopila bregove in poplavila precej sveta. Ker je še mnogo pridelkov na njivah, lahko napravijo povodnji mnogo škode.

d **Delna stavka, ki se je začela** oni četrtek popoldne, se je v tekt noči in v petek zjutraj razširila na vse obrate trboveljskega rudnika. Končno pa se je s centralo TPD dosegel sporazum in so šli rudarji v petek popoldne ob 4 že na delo v jame. Dotični rudar, ki je bil odpuščen in zaradi katerega se je stavka začela, je dobil samo 14 dnevni dopust. Stavka ni priležala toliko iz prijateljstva do odpustjenega tovariša, ampak je bila izraz splošne nevolje zaradi razmer posebno sedanjega meznega načina. Kljub temu, da vse dni delajo, je zaslužek bolj pičel. Zaradi tega so že tudi napovedana nova pogajanja, da se neke postavke pri plačah spremenijo.

d **Oj, ta nesrečni alkoholi!** V sredo, na Marijin praznik, so popivali fanje iz Stročje vasi pri Ljutomeru v gostilni g. Puconja. Med fanti je prišlo do medsebojnega prepira. Nek delavec Korošec A. je v pijanosti izzival fante, ki so ga kratkoma izrinili iz gostilniške sobe. V divji jezi je nato Korošec vrgel gostilniška vrata s tečajev, fanje so ga pa zopet hoteli vreči ven, takrat pa je Korošec z nožem sunil posestniškega sina Pevca Andreja v srce. Ranjeni Pavec se je takoj zgrudil na stol in po preteku pet minut je umrl. Takoj je bila poklicana orožniška postaja iz Ljutomera, ki je morilca Korošca prijel in ga vtaknila v zapor v Ljutomeru. Zjutraj pa je morilec našel v žepu nekega svojega sostanovalca, ki ga takrat ni bilo v zaporu, britev in si z njo dvakrat pre-

ELIDA MILA

Povsod enako mnenje:
njihova kakovost
je neprekosljiva!

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

rezal vrat. Vsaka rešitev je bila zaman. Tako se je morilec sam sodil.

d **Dalekovidna občina.** Mestna občina v Šibeniku je v okolici v Zablacju podelila tovarni »Dinar« velik kos zemljišča pod pogojem, da še do prihodnjega poletja zgradi tri velike tovarne, in sicer tovarno cementa, tovarno aluminijevega cementa in tovarno fosfatnih gnojil. V okolici so namreč velika ležišča fosfata, le da so prometne zveze slabe. Če se bo tovarni izplačalo delo, bo kasneje zgradila v zaledju še lastno železnico. V novih tovarnah bi dobilo okrog 1200 novih delavcev kruha.

d **101 leto svoje starosti je praznovala** pred nekaj dnevi Terezija Surin iz Dravskega Središča. Žena je morala v življenju trdo delati, saj je dnevno prenašala kot potovka tovore na trg v Čakovec in Ormož. Starica se še dobro spominja leta 1848 in vseh dogodkov v tem letu.

d **»Blagovijest«, glasilo skopljanske škofije, je priobčila** ta dni članek o borbi proti konkordatu pod naslovom »Odkrite karte«. Tam piše med drugim tole: Oni, ki so nas katoličane neprestano napadali kot verske prenapeteže, kot brezkompromisne zagrižence in neznosljive sovražnike drugih ver, sebe pa hvalili kot najpopolnejše primere ljubezni, bratstva in enakosti, so se sedaj pokazali v pravi luči. Pri njih ni več niti senice verske znanstvenosti. Proti katoliški cerkvi so zavzeli stališče, ki je vse prej kot strpno in še najmanj bratsko. Sneta je maska. Spoznali smo se.«

d **Romanje na grob sv. Antona v Padovo** in na Sveto goro pri Gorici, z izletom v Benetke in Trst (z avtom), po znižani ceni, bo od 6. do 9. oktobra. Priglasite se za podrobna navodila na naslov: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d **V Gorico in Trst ob svetogorskem romanju** za god rožniveške B. B. 6. do 9. oktobra; istočasno bo tudi romanje na grob sv. Antona v Padovo in izlet v Benetke za one, ki bi se želeli pridružiti. Priglasite se za brezplačna navodila na naslov: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d **Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

IZ DOMAČE POLITIKE

d **Kongres mladine JRZ v Belgradu.** V oktobru bo v Belgradu kongres mladine JRZ, ki se bo ta dan zbrala v velikem številu v naši prestolnici. Mladinska organizacija JRZ je izvedena po vsej državi in tudi v Sloveniji. Belgrajskega kongresa se namerava udeležiti slovenska mladina. Banovinski odbor mladine JRZ v Ljubljani je določil svoje delegate za kongres v Belgradu gg. Smersu Rudolfa, ing. Sodjo Jožeta, dr. Zebota Cirila in Češnovarja Slavkota.

d **Je tudi pobožen, če tako kaže.** Belgrajska »Samouprava« piše: »Gospod dr. Kramer je v neki polemiki oporekal, da bi imela sedanja vlada zaslugo za to, da so se cene kmečkih pridelkov zvišale, ter je trdil, da je to zasluga ljubega Boga, ki je dal obilni plod našim njivam. Zelo lepo je od g. senatorja, da je postal na stare dni pobožen, toda kdor je pobožen, se mora držati resnice in priznati vsakemu, kar mu gre. Razen tega mu bo gotovo znan tudi ljudski pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Dokler je bil doktor Kramer član vlade, njegovi vladi ni pomagal nobena pomoč, ker si ni niti sebi sama znala pomagati. Res je, da so se posamezniki od te vlade opomogli, kakor u. pr. Velja Popovič, dr. Kojak, Ilna Mihajlovič, Peter Živkovič in še nekaj drugih, toda k sreči lipicanerska politika se več ne vodi.«

d **Pomirjenje?** Belgrajska »Samouprava« se peča na uvodnem mestu s spominskimi zadušnicami za pokojnega patriarha Varnava, ki so bile 4. septembra po vseh pravoslavniških cerkvah naše države. Te proslave so povsod ostale v meših dostojanstvene resnobne ter so se opravile v popolnem redu in miru. 4. septembra je bil zato dan razočaranja za opazljivo, ki je dobila pošteno pod nos, saj je 4. september pokazal, da je doba pomirjenja prešla svoj zaključni položaj in da se je pravoslavje v duhu vzvišenih običajev te cerkve zavedla, da pravoslavni brami ne smejo in ne morejo biti politična pozorišča, ki naj bi služila političnim ciljem skrahirane JNS in belgrajske združene opozicije, ki predstavlja pravo sračje gnezdo.

Vinotoči in gostilničarji

V »Slovenskem gospodarju« piše neki vinogradnik med drugim tudi to-le:

Gostilničarji za mariborsko okolico hočejo imeti pravico, da bi le oni smeli točiti vino, katerega je ubogi vinogradnik s tako težavo pridelal. Stara pravica je, da smejo vinogradniki točiti svoj pridelek. Kaj bi rekel svet in posebno odjemalci, če bi trgovci z mlekom zahtevali, da živinorejec ne sme prodati mleka drugemu kot le trgovcu z mlekom. Kaj bi rekel odjemalci, če bi zahtevali trgovci z jajci, da ne bi smel drugemu prodati kmet jajc kot trgovcem z jajci. Kako

bi izgledalo, če ne bi smel kmetovalec drugemu prodati krompirja, zelja in sadja kot samo trgovcem. Kaj bi rekel obrtnik, če bi smel napraviti svoj izdelek, a ga ne bi smel drugemu prodati kot trgovcu, da bi ta vtaknil v žep njegov zaslužek. Potrošniki vina so odločno proti temu, da bi samo krčmarji točili vinski pridelek. Kdor želi vina, se rad oglasi pri gostilničarju. Če mu postreže z dobro in ne predragro kapljico; v nasprotnem primeru pa je razumljivo, da gre mimo njega v vinotoč, kjer dobi boljše in ceneje pijačo.

Velika večina pravoslavnega svečeništva že stoji na stališču, da cerkve ne smejo izkoristiti politiki in da zadušna cerkvena opravila ne smejo biti politični shodi.

d **Razkroj Jug. nac. stranke.** Poslanec Aleksander Lazarevič, ki je pripadal klubu JNS, je izstopil iz svojega kluba ter prevzel nase nalogo, da med poslanci JNS organizira v skupščini nov klub — klub pristašev Dimitrije Ljotiča. Več poslancev JNS mu je baje obljubilo svojo podporo in vstop v njegov klub. Kakor se vidi, se je torej pričela med poslanci JNS zopet nova cepitev. V zvezi s tem je zanimivo tudi to, da dajeta v Beogradu senatorja Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer popolnoma nasprotujoče si izjave o politiki JNS v Sloveniji. Pucelj in dr. Kramer pri tem drug drugemu prav nič ne prizanašata, tako da se v belgrajskih političnih krogih ve, kako nastajajo spori v JNS v Sloveniji, medtem ko v Ljubljani v JNS to skrbno prikrivajo. Glavni spori obstojajo v tem, kako bi se JNS, ki je popolnoma brez vsake smernice, znašla v kakšni novi smeri, vendar pa je vsak poskus zaman, ker voz JNS je tako zavožen, da se sploh ne bo dal več premakniti v nobeno smer.

d **9 obtožencv je sedelo te dni na zatožni klopi** v Ljubljani, ker so razširjali po raznih krajih Slovenije letake, v katerih se je na nedostojen način napadala sedanja vlada. katerim krogom so pripadali obtoženci, kažejo zagovorniki, n. pr. predsednik Narodne Odrbane dr. Cepuder in glavni tajnik Jug. nac. stranke dr. Zajc. Za enkrat so bili nekateri razširjevalci protidržavnih letakov obsojeni na več dni pogojnega zopora. Državni pravdnik se je proti nizki kazni pritožil.

d **Protikonkordatski hujskač pride pred sodišče.** Belgrajski časopis »Vreme« piše: Ker je 5. septembra narodni poslanec dr. Voja Janjič imel ob glavnem vходу tukajšnje stolne cerkve govor, v katerem je med drugim dejal, da je vlada zastupila blagopokojnega patriarha Varnavo, dalje, da naj se poslanske volitve v naši državi izvedejo pod nadzorstvom hake druge države, in še nekatere druge stvari, ki pomenijo zločin proti državi, je predsedstvo tukajšnjega redarstva takoj uvedlo postopek. Da se proti Janjiču uporabijo zakonske

Na Angleškem imajo krave bogatih grofov obuvale, da si varujejo noge. Naš kmet pa še svojih otrok ne bo mogel obuti zdaj na zimo...

Prizor s kmetkega tabora v Zagorju, ki so se ga udeležili tisoči kmetkega ljudstva.

določbe. Pred belgrajskim redarstvom je pa Janjič, kakor navajajo, zanikal te trditve iz svojega govora v Kragujevcu. Po sporočilu, ki smo ga prejeli, se pa predstojništvo mestnega redarstva v Kragujevcu ne more zadovoljiti z enostavnim zanikanjem Voje Janjiča, ker je govoril pred več sto meščani, ki so prav dobro slišali, kaj je Janjič govoril. Zato bo vso stvar izročilo držav. sodišču v nadaljnjo ravnanje.

d **Up in bodočnost JNS.** Dne 12. septembra je bil v Ljubljani zbor mladinske JNS, na katerega je prišlo par sto jensarskih »omladincev«. Po Selenburgovi in Aleksandrovi cesti se je razvil res sprevod, ki se ga je udeležilo kakšnih 50 ljudi. Sem in tja je kdo zakričal »živio« dr. Kramerju. Najbolj zanimivo pa je to, da so bili v sprevodu v večini sami stari komodni gospodje, ki se po našem mnenju ne morejo šteti med mladino. Če se pa čutijo mlade, pa naj bodo med njimi Levičarska mladina je nameravala sicer pogovor iz oči v oči z jensarsko »mladino«, pa je policija preprečila ta obračun. Mladina JNS si je potem, ko je krepko zabavljala čez dr. Korošca in vso vlado, mogla mirno ogledati velesее in se voziti na toboganu in vrtljaku, nihče je ni nadlegoval. Samo na Gosposvetki cesti je bil neki preveč navdušeni mladi pristaš JNS posvarjen od stražnika, da tako grdo vendar ni treba zabavljati čez ministra notranjih zadev! Nekateri omladinci so si še sledeči ponedeljek po ljubljanskih gostilnah in kavarnah zdravili — »mačka«.

NESREČE

d **Lesena stanovanjska hišica je zgorela** v Spod. Dobrovi pri Mariboru zidarju Rudolfu Kaiserju. Požar je uničil revežu tudi vse njegovo skromno imetje.

d **60 m dolgo gospodarstvo poslopje je zgorelo** posestniku Francetu Novaku v Hrastju pri Kranju. Baje so zažgali otroci, ki so se igrali z užigalicami.

d **Požar je upepeljal gospodarstvo poslopje** posestnika Petra Goloba v Zg. Ročici v Slov. goricah.

d **Mačka je povzročila požar.** Čudno se sliši, da bi mogla ta prijazna domača živalica povzročiti požar, toda vendar se je to pred kratkim zgodilo v bližini Ljubljane. Poročali

smo že pred dnevi o ognju pri posestniku Snovu v Črni vasi na Barju. Ogenj je nastal na hišnem podstrešju in uničil precej sena, slame, perila in poljskega orodja. Zdaj so ugotovili, kako je prišlo do ognja. Domača gospodinja je v času, preden je začelo goreti, krmila prašiče v avinjaku. V peči, ki je pri avinjaku in v kateri kuhajo za prašiče, je gorelo. Domača mačka se je nekaj smukala okrog peči, naenkrat zamijavkala in zbežala ven. Gospodinja se je ozrla za njo in opazila, da je mačka po dlaki vsa ožgana in da se kadí z nje. Mačka je smuknila naravnost na podstrešje in kmalu zatem je nastal ogenj. Barjanski gasilci, ki so prihiteli gasiti, so po končanem gašenju res našli zoglenelo mačko med ožganimi tramovi na podstrešju.

d **Zopet žrtev električnega toka.** V Zagradu pri Celju je nepričakovano prišlo do smrtne nesreče, ko je rudarski delavec Kolar Jože postal žrtev električnega toka. Pri delu je pomagal tudi Kolar, ki je sicer tudi pri Čekku stanoval. Zaradi pridnosti in ustrežljivosti so Čekovski Kolarja smatrali skoro za svojega, ker je ob vsakem prostem času in ob vsaki potrebi rad ustregel gospodarju in mu pri delu pomagal. Oni dan na večer pa je hotel Kolar napeljati električni tok od Čekove stiskalnice do sosedu. Žica je bila sicer izolirana, pokvarjeno pa je bilo stikalo. Ko je Kolar držal v eni roki kolobar žice, v drugi pa stikalo, je nepričakovano prišlo do kratkega stika. Kolar je zajechal in se zgrudil. Prisotni so brž priskočili k njemu, istočasno pa poklicali reševalni avtomobil iz Celja. Toda še preden so Kolarja prepeljali v bolnišnico, je že izdihnil.

d **Ko se je hotel napiti vode,** je padel 80-letni starček Franc Grabnar iz Voščic pri Blagovici v Drtiščico pri Zg. Dobravi pri Moravčah in utonil.

d **Nesreča na Komarči.** Neka gospodinja iz Koroške Bele se je vračala s svojim spremljevalcem iz Komne preko Komarče v Bohinj. V višini slapa Savice na poti Komarče je gospodinja postala slabo, najbrž jo je prijala omotica in je pred očmi spremljevalca padla 8 m globoko po skalah in grmovju. Dobila je težke poškodbe po vsem telesu. Zlomila si je eno roko, poškodovala glavo in eno oko. Baje ima tudi notranje poškodbe. Mimoidoži turisti, ki so se vračali s Triglavu, so takoj nudili

Skrivnostna podmornica v Sredozemskem morju

V Sredozemskem morju križari skrivnostna podmornica, ki je potopila že dva sovjetska parnika ter napadla dve angleški in še nekaj drugih ladij. Samo sluti se, kateri državi pripada tajinstvena napadalka, ki v toliki meri ogroža varnost na morju, ki je mednarodna last. Francozi so sedaj dali pobudo za sestanek sredozemskih držav, ki naj morskorojstvo primerno obsodi. Medtem je angleška vlada napotila v Sredozemlje okoli 50 vojnih ladij, ki imajo nalogo, da z najostrejšimi sredstvi onemogočijo morebitne nove napade skrivnostnih podmornic.

Zanimivo je, da sta tako Italija kot Nemčija odklonili udeležbo na tozadavnem sestanku sredozemskih držav in Rusija smatra Italijo za krivca ter je tozadevno že vložila v Rimu ugovor, ki pa ga je italijanska vlada kot nestvarnega, gladko odbila. Zakaj precej verjetno je, da je treba iskati pomorske razbojnike v ruskih boljševiskih vrstah. Sovjetski komunisti hočejo z napadi v Sredozemskem morju izzvati sovražna razmerja med evropskimi državami, da bi lažje kar na debelo podpirali španske levčarje, ki jim grozi popoln poraz.

prvo pomoč. Pozvali so zdravnika iz Bistrice, ki je takoj prišel z avtomobilom na mesto nesreče in nudil prvo zdravniško pomoč, nakar so ponesrečenko odpeljali v bolnišnico v Ljubljani.

d V avtomobil sta se zaletela. V nedeljo, 5. septembra zjutraj se je peljal trgovec Richard Marsič v svojem luksuznem avtomobilu iz Braslovč v Zalec. Pod Bienovim klancem na ovinku so mu pripeljali nasproti navstric trije kolesarji, izmed katerih sta dva treščila v avtomobil. Enega izmed kolesarjev je vrglo čez avtomobil. Dobil je poškodbe na glavi in roki, drugega pa je avtomobil odbil na stran ceste. Kolesi obeh ponesrečencev sta močno pokvarjena. Potkodovanca sta dobila zdravniško pomoč pri zdravniku v Braslovčah.

d Odrčala se je skala, na kateri je stal. Ono soboto zvečer je delal v kamnolomu pri Podčetrtiku 31 letni delavec Plevnik Albin. Delal je 17 metrov visoko v skalah. Skala, na kateri je stal, se je odrčala, da je padel. Siromaku je zlomilo križ in obe nogi. Kljub tem poškodbam pa še ni tako, umrl, ampak so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. V bolnišnici so ga takoj operirali in je prišel še k zavesti; vendar zanj ni bilo uspešne pomoči in je v velikih bolečinah izdihnil. — Naslednji dan pa je padel s kozolca Pikla v Zalcu njegov hlapec Fijavž Alojzij, kateremu se je pri padcu razbila lobanja. Tudi Fijavža, ki so ga našli nezavestnega, so prepeljali v celjsko bolnišnico, vendar je še istega dne umrl.

d Smrtna nesreča na kranjskem strelišču. Kranjska strelska družina ima v Struževem pri Kranju svoje strelišče, na katerem se redno vsako nedeljo vrše strelske vaje. Samo strelišče se nahaja približno 750 m oddaljeno od vasi Struževa ob Savi pod poljo, ki pelje na Okroglo. Oni četrtek popoldne se je podal na strelišče sreški vojni poročevalec g. narednik Hinko Ločnikar, ki se je hotel vaditi za velike zvezne tekme, ki se sedaj vrše v Belgradu. Z njim je prišel na strelišče tudi čuvaj strelišča Uršič Valentin iz Struževga 60 let

star orožnik v pokoju, oče dveh nepreskrbljenih otrok. Na sedaj še nepojasnjen način je Ločnikar zadel po nesreči Uršiča v glavo. Mož je bil na mestu mrtev.

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI IPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILKE LISTA NA OGLED.

d Deblo ga je udarilo v trebuh. Posestnik Vidregar iz Gornje Viderege in njegov hlapec sta sekala te dni v gozdu hraste. Med padanjem pa se jima je posekani hrast obesil na tanjšo bukev, katero je bilo treba zaradi

tega posekati. Hlapec je zamahnil s sekuro pa upognjenem deblu, ki se je v hipu prelomilo pod silno težo in udarilo hlapca v trebuh, da se je takoj onesvestil. Kmalu mu je sicer odleglo, a mu je gospodar le prigovarjal, naj gre v bolnišnico ali vsaj k zdravniku. Mož je odklonil oboje. Drugi dan so se mu bolečine zopet ponovile. Vidregar je že napregel konja, da bi ga zapeljal v bolnišnico. Hlapec je bil tedaj še toliko pri moči, da se je pričel sam oblačiti. Med oblačenjem pa je omahnil in izdihnil. Pokojni je bil dober delavec; imel je kakih 50 let ter je bil doma nekje od Smartna pri Litlji.

NOVI GROBOVI

d Pojo, pojo zvonovi... V Slov. Bistrici je umrl Tone Span, nadučitelj v p. — V Divači na Krasu je umrla Ljudmila Zurlini. — V Trbovljah je preminul bivši posestnik in gostilničar Jernej Izlaker. — V Zagorju ob Savi se položili v grob Marijo Garbais roj. Schuster. — V Skofji Loki so pokopali gostilničarko Heleno Kavčič roj. Gašperin. — V žalskem župnišču je odšla h Gospodu po večno plačilo tamošnja gospodinja Ivana Turnšek. — V St. Vidu pri Lukovici je zapustil soizno dolino 77 letni posestnik Franc Gostič. — V mariborski bolnišnici je umrla 71 letna Franja Kramer, sproga upok. davč. uradnika. — V Mariboru so pokopali sprogo italjskega mojstra Kristino Kalunder. — V Ljubljani so umrli: gospodinjiska pomočnica Rezka Sterk, vdova gimnazijskega ravnatelja Ivana Hubad, sproga trgovskega skladiščnika Havliček Vanči, Miha Hafner in višji sodni official Anton Kogej. Daj jim, Gospod, večni mir!

Ovaduštvo

Rodil te je peklet, ki nima ljubezni, v strupenih kalužah si tamkaj doma; nekoč te je eatan na zemljo presadil za tisto, ki nimajo v prah srca.

Zavist in hinavstvo rahlja ti gredice, priliva jim podlost, sovraštvo, napuh; ob tebi se zbirajo črne cvetlice, kjer pridno vrtnari sam zlobni jim duh

Kdor z blatom iz pokla si dušo unazahe uživa, ko žrtev krivice trpi; na videx se kakor prijatelj ti kaže, za hrbtom pa škriplje in stiska pesti.

Še vragu se tako počenjanje gabi, zato ovaduhu odstopa svoj cvel; »Kar nočeš, da drugi bi tebi storili, ti moraš izvesti, zato si najet!

Limbarški.

Kuga današnje dobe

V italijanskem časopisu »Popolo d'Italia« je izšel daljši članek o evropskem položaju, ki ga vsi pripisujejo Mussoliniju. Članek pravi, da je v Evropi vse polno silno perečih dejstev, ki povzročajo napetost in položaj čim dalje bolj slabšajo.

Prvo teh dejstev je, da so še mnoge države, ki do sedaj niso hotele priznati obstoja italijanskega cesarstva v Afriki in da je abesinsko cesarstvo nehale obstojati. So nekatere države, ki abesinskega neguša še vedno smatrajo za vladarja, in je to pravna laž, ki je sodgovorna za to, da med velesilami ni mogoče priti do sporazuma. Zakaj bi ne priznali dejstev in se obežali na laž, ki nikdar več ne bodo postale resnica.

Drugo takih dejstev je politika v Spaniji. Zakaj ne priznati generalu Francu vladarskih pravic in njegovi državi neodvisnost, ko pa je dejanski poglavar dveh tretjin bivše Spanije in se tukaj zopet na isti način kot pri Abesiniji nekatere velesile obežajo na pravno laž, da je španska vladav v Valenciji še vedno vlada vse Spanije.

Tretje teh dejstev je vprašanje prostovoljcev. Čudno je, zakaj nekatere države, ki imajo velikansko število svojih državljanov v Spaniji, tega nočejo javno priznati. Italija

je to storila. Druge velesile pa se skrivajo zopet za pravniimi lažmi in se pri raznih mednarodnih konferencah obnašajo, kakor da bi bile nedolžne in nikogar ne imele na španskih bojiščih. Dejstvo prostovoljcev je treba najprej priznati, potem pa ne bo težko pogajati se v njihovem umiku. Sicer pa silno krvav potek državljanske vojne sam zelo hitro rešuje vprašanje usode prostovoljcev, ki v ogromnih številih padajo po bojiščih.

Vse to so tolike nesmiselnosti, ki bi jih v zasebnem življenju nemudoma odklonili. Zakaj se jih nočemo znebiti v mednarodnem življenju. Saj je celo angleški zunanji minister Eden v spodnji zbornici dejal, da je res, da so za generalom Francom nahajata dve tretjini Spanije, vse španske kolonije, samo najboljši duhovniki in tudi najboljši del španskega ljudstva. Če je to priznanje javno izpovedal pred spodnjo zbornico, zakaj se pa še vedno brani, da bi izvajal pametne posledice tudi v svoji zunanji politiki.

Najhujša kuga v našem sodobnem mednarodnem življenju je, da nočemo priznati dejstev, ki žive, ki se uveljavljajo, ki se vsiljujejo, ampak da še vedno z uzavezanimi očmi brodimo okrog.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Vse časopisje priznava, da se je komunistična ofenziva na aragoński fronti ponesrečila. Nacionalisti so sicer izgubili nekaj km² zemlje, drugače pa niso rdeči dosegli nobenega važnega uspeha, a silno oslabili svojo udarno silo.

Na severnem bojišču prodirajo nacionalisti nevzdržno naprej. Zadnje baskiško trdnjavo Gijon so vojaki generala Franca obkolili s suhe zemlje in z morja in je samo vprašanje nekaj dni, ko bo tudi tu zaplapolala zmagovita španska nacionalistična zastava.

Nacionalistični zračni bombarderji prav pridno mečejo na Gijon namesto bomb letake, s katerimi pozivajo prebivalstvo tega mesta na svobodno predajo. V Gijonu je zavladal strah, ker so že pobegnili nekateri člani baskiške vlade. Razdraženi meščani so menda ubili sovjetskega konzula in nekega sovjetskega generala. Vse kaže, da imajo ta čas Gijon v rokah anarhisti in drugi razbojniki, ki so zadnje dni oplenili več kot tisoč stanovanj. Žalostno je, da so se in da se še za take ničvredneže potegujejo »ljudske fronte«.

Vojna na vzhodu

Srditi boji med Japonci in Kitajci na Daljnem vzhodu trajajo dalje. V glavnem je krvavo klanje v okolici dveh velikih kitajskih mest, okrog Tientcina in Šangaja. Okrog Tientcina se nagiba bojna sreča bolj na japonsko stran. V bitki pri Mačangu južno Tientcina so bili Kitajci poraženi; baje je bilo ubitih 3000, ranjenih pa kar 20.000 kitajskih vojakov.

Slabo pa so se vzlic izredni hrabrosti in najmodernejši vojni tehniki očrezali doslej Japonci tam okrog Šangaja. Kitajske čete so ponovno zavzele Kalgan. Pred Šangajem so Kitajci prebili japonsko fronto na petih mestih. Pred Šangajem je padlo doslej 12.000 japonskih vojakov in okoli 3000 mornarjev, med njimi tudi neki brigadni general in poveljnik rušilca.

Vso Japonsko je vznemirila vest, da so kitajska letala bombardirala japonsko otočje.

Bombarderji so metali bombe na mesto Nagošima, ki je le 200 km oddaljeno od najvažnejšega japonskega pristanišča Nagasakija.

Japonci, ki so ustvarili »samostojno« državo Mandžurijo, so pač mislili, da jih bo ta podpirala v vsakem pogledu. Pa se zdi, da ne bo tako. Te dni se je cela druga mandžurska divizija, ki stoji severno od Čaharja uprla vrhovnemu poveljstvu, prisegla zvestobo kitajski vladi in izjavila, da se smatra odsiej kot del kitajske vojske. Na Mandžurijo, kjer so tudi sicer upori na dnevnem redu, se torej Japonci ne bodo mogli bogve kaj zanesti. Naj še omenimo, da je Kitajska proglasila mobilizacijo vseh moških od 18. do 45. leta in da hoče južnokitajska boljševiška armada nastopiti proti Japoncem skupno s kitajskimi nankingškimi četami za svobodo tajkse.

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. V Medgorju je Bog poklical pred sodni stol 74-letno Drobivnikovo mater. — Iz Nižje Avstrije je prišlo v Medgorje h kmetom 5 deklet in 3 dijaki v starosti 16 do 18 let. Udinili so se pri kmetih, kjer so jelo vračali z delom. Večkrat so se čudili slovenski govorici domačega prebivalstva in jim je bilo novo, da živijo v Avstriji tudi Slovenci. — Ono nedeljo je knezoškof dr. Hefter ob navzočnosti zvez. predsednika Miklasa blagoslovil temeljni kamen nove cerkve v Vrbi. — Do konca avgusta je obiskalo tekoče leto cesto čez Veliki Klek 123.000 oseb. Na Otoku na Vrbskem jezeru so nenadno začela cveteti sadna drevesa. Prvo sadje je zaradi toče odpadlo. — V Dobri vesi je umrl dolgoletni organist Jože Ilgovec, ki je 35 let požrivalno vodil tamošnji cerkveni zbor. — V Dravljah pri Št. Jakobu je umrl 32-letni Peter Mikula, p. d. Hebnjakov.

POLJSKA

s Komunistični hujskači so zapeljali kmete. Poročali smo že, da so stavkali kmetje v poljski republiki in niso hoteli pošiljati živil v velika mesta, v katerih sta bila zaradi tega ogrožena redno življenje in promet. Ker so se dobili med kmeti stavkokazi, je prišlo na več krajih od krvavih obračunov, v katere je posegla oblast z orožništvom in policijo. Po urad-

nem obvestilu je bilo v deset dni trajajočem kmečkem štrajku v Lvovskem in krakovskem okraju ubitih 40 kmetov, 34 pa hudo ranjenih. Stavkujoči so vse lažje ranjene odpeljali s seboj, da so jih skrili pred oblastjo. Ugotovljeno je tudi, da so sodelovali pri stavki komunistični hujskači.

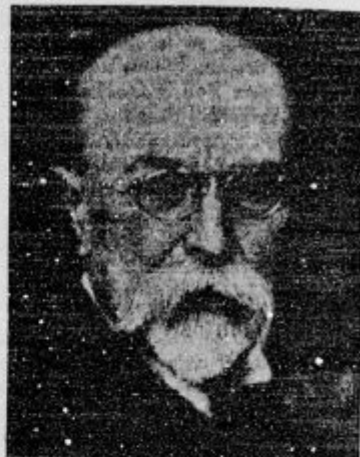
BELGIJA

s Vlada Van Zeelanda je začla v precejšnje težkoče. Začelo se je o njej govoriti, da se predaja korupciji in da niti predsednik vlade sam nima čistih rok. S tem se je zamajal položaj te vlade, ki so ga tvorile katoliška, liberalna in socialistična stranka. Komunisti in fašisti, v Belgiji zvani rekstisti, so pričeli hudo gonjo proti vladi in je pričakovati še ostre notranje-politične borbe v državi. Van Zeelandu so sicer izrazili zaupnico, vendar se menda čuti prizadetega in bo v kratkem odstopil ter se potem umaknil iz političnega življenja.

ANGLIJA

s Mussolinijevo pismo. Vodja italijanskega naroda g. Mussolini je poslal angleškemu ministrekemu predsedniku pismo, v katerem pravi, da je priznanje Abesinije za Italijo neobhodno potreben predpogoj vsakega zblizanja z Anglijo. Glede Španije omenja g. Mussolini, da Italija ne zasleduje nikakih osvajalnih namenov, ampak želi samo uresničiti svoje dni

Ustanovitelj češke države T. Masaryk umri

Umrl je v torek, 14. septembra zjutraj, ustanovitelj in prvi dolgoletni predsednik Češkoslovske republike v 88. letu starosti. Pokojnik je bil ena največjih osebnosti naše dobe in ima neminljive zasluge za osvoboditev Čehov in Slovkov in za ugled, ki ga ta država uživa v svetu

slovesno dano obljubo, da na Sredozemskem morju nikdar ne sme zavladati boljševizem. V ostalem želi Italija — tako trdi g. Mussolini — trajnega sporazuma z Anglijo v vseh vprašanjih, ki so se med njima nakopičila.

FRANCIJA

s Pred sodelovanjem socialistov z zmesno desnico? Zasluga sedanjega finančnega ministra Bonnet-a je, da se v državi spet začena gospodarski procvit. Ministru se je posrečilo, da je kljub inflaciji franka preprečil zvišanje cen in s tem dosegel ustalitev gospodarskih prilik. Vlada pripravlja dalekosežne gospodarske ukrepe, tako namerava poddržaviti železnice, podpreti skuša kmetijstvo s stabiliziranjem žitnih cen, delavstvu pa skuša pomagati z omiljenjem delovnih pogojev. Ob teh vladnih prizadevanjih je izgubila skrajna levica na svoji udarnosti in že napovedujejo za jesenske volitve še ožje sodelovanje socialistov z zmesno desnico.

s Proti zvezi francoskih delodajalcev. V noči od 11. do 12. septembra sta v Parizu nastali dve hudi eksploziji. V prostorih kovinarskega društva za pariški okraj in v zgradbi zveze francoskih delodajalcev so neznanci položili peklenški stroj, ki se je razletel z veliko silo in hišo precej porušil. Pri tem sta bila ubita dva policijska stražnika. Morda so še druge žrtve. Na lice nesreče je prispel sam predsednik vlade Chautemps. Casopisje sklepa, da so izvršili napad komunistični prenapeteži.

s Na lovu za neznano podmornico. V zadnjem času neznana podmornica zlasti v Sredozemskem morju napada trgovske ladje raznih držav in jih potaplja. Rusi pravijo, da je ta podmornica italijanskega izvora, drugi pa menijo, da potaplja trgovske ladje boljševiki, da bi s tem napravili zmedo med evropskimi državami. Zaradi vsega tega so se te dni zbrale v francoskem Nyonu na posvet — razen Italije in Nemčije — vse države, ki iščejo svojih koristi v Sredozemskem morju. Sklenile so: 1. Vaška izmed sodelujočih sil bo odgovor-

na za nadzorstvo v vodah, ki ji bo izročeno v varstvo. 2. Države, ki so po svojih zastopnikih sodelovale na konferenci, se bodo lahko v bodoče med seboj dogovorile o morebitnem tesnejšem sodelovanju pomorskih in letalskih sil. 3. Na najobčialnejših morskih poteh, o katerih se bo sestavil poseben seznam, bosta višji vojni brodogradnji Francije in Velike Britanije po medsebojnem sporazumu strogo pomorsko nadzorstvo. — Bomo kmalu videli, koliko bodo ti sklepi neroden položaj na Sredozemskem morju zboljšali.

AMERIKA

» RAZNO. V Aliquappi Pa je bil v tovarni za sodavico ubit Danijel Štrukelj, pri padcu z voza, ko je nakladal žito, pa je našel smrt Tomaž Medved. — V Clevelandu O. je umrl 69-letni Anton Majer iz Dobrave pri Ljubljani. — V Pueblo Colo je nagloma preminul Karl Mišmaš iz Ambруса na Dolenjskem. — V Brooklynu N. J. je zapustil ta svet 51-letni Andrej Pirnat iz Jarš pri Domžalah. — V Norzanda v Kanadi je odšel v večnost 35-letni Rudolf Gregorič. — Slovenska župnija v Pittsburgu Pa je sredi avgusta praznovala 40-letnico svojega obstoja. — V St. Michael Pa je zapustil solzno dolino Frank Bizjak. — V Zagrebu so zaprli John Butkoviča, predsednika Bratske Hrvatske Zajednice v Zedinjenih državah. Butkovič se je mudil več tednov v Zagrebu, kamor je prišel na obisk a hrvatskimi izletniki iz Zedinjenih držav. Policija je prišla Butkoviča potem, ko je v svojem poslovnem govoru na banketu v Zagrebu grdo napadal jugoslovansko vlado. Butkovič je bil po 24-urnem zaporu izgnan iz Jugoslavije ter je pod policijskim nadzorstvom moral sestiti v prvi vlak, ki vozi iz Zagreba proti meji. Tako je prav, saj imamo domačih hujskačev dovolj. — V West Allis Wis so djali v grob An-

tona Magoliča iz Stare Bučke na Dolenjskem. — V Forest City Pa je zaspala v Gospodu 60-letna Ivana Gačnik iz Vedci pri Litiji.

DROBNE NOVICE

3.000 oseb je bilo ubitih pri enem samem zračnem napadu na Šangaj.

7 visokih strokovnih uradnikov so zopet ustrelili v ruskem boljševičkem raj.

Prvič po 2.000 letih bo kronan egiptovski kralj Faruk z vsemi slavnostmi in častmi.

5.000 razstavljalcev je sodelovalo na letošnjem jesenskem sejmu v nemškem Leipzigu.

Ladja s 700 italijanskimi rajenci je priplula iz španskega Santandra v italijanski Neapel.

Zopet je nevarno zbolel bivši češkoslovaški državni predsednik Masaryk.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

Revolucija v ameriškem Paragvajju je bila uspešna in je sestavljena že nova vlada.

5.000 m visoko meče lavo in pline ognjenik Bagana na nekem otoku v Tišem oceanu.

Nad 400.000 gledalcev je imelo prostora v velikem narodno-socialističnem stadionu v Nürnbergu.

Nad 600 novih primerov otrpavanja tilnika pri otrocih so ugotovili zadnji teden v ameriških Združenih državah.

80 ladij šteje ta čas angleško vojno brodogradnjo v Sredozemskem morju.

Nemčiji je potreben vsak Nemec, pa naj živi kjerkoli, je govoril te dni nemški minister Göring. Velja tudi za Slovence!

Med Kolpo in Gorjanci

Medlika. Veliko novega je bilo v Metliki in okolici v tem času, odkar smo se zadnjič oglašili. Euharistični križ zopet stoji in mogočno kraljuje nad našim mestom kakor da bi ne bil požagan. Seveda so o zločincih skušali zabrisati sled, toda mi tega bogoskrunstva ne bomo pustili nezaknovanega, čeprav komu ne bo všeč. — Tudi trifarško žegnanje je že za nami. Lepo vreme smo imeli obe nedelji in veliko romarjev je prišlo od vseh strani. Pojedli so veliko pečenih jancev in spili dosti metliške kaptice. Zal, da postajajo Tri fare le bolj izletna točka, vlasti razvajeni gospodi, in niso več božja pot. Je pa še vedno to žegnanje znamenitost in Bog varuj, da bi se pozabilo in zapravilo. — Vinske gorice lepo kažejo in na Draških, Vidoških, Repici že dolgo časa prepeva črček in vabi v gorco. Portugalka in nekatere druge trije so začele gniti, pa upamo, da se bo škoda ustavila. Toča nam je letos prizanesla. — Katarina Bajukova je slavila v nedeljo 12. septembra 25. letnico, odkar deluje pri našem konsumnem društvu. Koliko truda in skrbi je bilo v teh letih! Skromna uslužbenka, ki je tudi prednica naše Marijine družbe, naj ostane še mnogo let zdrava in tako požrtvovalna kot je bila dosedaj. — Novi Lurd belokranjski, pri našem studentu pod Komendo, je bil za Marijino rojstvo lepo okrašen in na predvečer z lučkami razsvetljen. — Pri Treh farah smo opazili, da je nekdo delil romarjem in gostom letak z naslovom »Zorac«, ki izhaja po potrebi v Ljubljani-Moste. Izdajateljja prosimo, da raje prihrani papir za bolj nujne in pametne stvari in da ga ne pošilja k nam našemu dosti pametnemu vernemu ljudstvu! — Mi dobro vemo, kam pes tace moli. Za danes nič drugega ne povemo, kakor to, da se je vaak, ki je dobil letak v roke, pomilovalno nasmeljal in letak zmečkal, ga proč vrge ali ga pa shranil za prvo potrebo... — Novica je tudi to, da je zdaj edini naš podobar gosp. Jereb v Metliki. Če imate kak kip ali križ, ki ga je treba prebarvati, kar prinesite ga njemu. Svoji k svojim! — Manevros se ljudstvo zelo boji, zlasti se boji za vinograde in poljske prideleke. Pa ne bo tako hudol! Vse belokranjske kolodvorske bodo otepšali, da bodo dobili tuji lep vtis.

Narednik in vojakinci: »Ti, budalo, govoriš, kot da bi bil pri gradnji Jeruzalemskega mesta malto mešal.«

RAZNO

Srečna Sumatra! Na Sumatri, otoku v Tišem morju, žive ljudje razkošno in udobno. Pridelujejo gumo in izkupiček zanjo zadostuje za splošno blagostanje otoka. V svoji prebrenosti so si v sovejnem času izmislili šport, ki mu ni para na svetu. Iz bankovcev napravljajo zastavice in a temi zastavicami krasijo svoja kola, avtomobile in motocikle. Cim več zastavic ima kdo na svojem vozilu, tem bolj je ponosen. Ponekod izdelujejo iz bankovcev celo krožnike. Nekemu bogatašu pa se je zabotelo celo kopanje v pivu.

Škoda, da ni tako pri nas. Na karolinakih in filipinskih otokih sredi Tihoga oceana imajo domačini denar, ki mu na svetu ni para. Ker je namreč na otočju kameneje redko, služijo kot denar večji in manjši kamni, katerim dajo okroglo obliko in jih v sredi preluknjajo. Veliki denar predstavlja pravi mlinški kamni s premerom do 4 metrov. Srednjeveliki kamen prezentira v našem denarju vrednost okrog 3200 din. Za mali

L. Ganghofer:

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Kaj me gledaš? Ne bom oporekal, kar sem dejal — in ker sva že v besedi, pa obračunajva do konca! Rad sem te imel, odkar pomnim — in moje oči so se hrepeneče ozirale za teboj, kakor se obrača jutranja narava za ljubim soncem. Mislim, da ti tega ni bilo preteško spoznati v oni viharni noči, ko sem nezvesto pustil, da se je potapljala lastna kri, ker sem moral sedeti po tebi!

Reka je spreminila barvo in tipala je za drevesom, kakor da potrebuje opore.

»In odkar sem te tisto noč prižemal na srce, od takrat sem bil tvoj v žalosti in veselju, od takrat sem moral misliti nate ob svetlem dnevu in v temni noči, slednjo uro pogostejše, kakor preleti v snežni noči klateči se volk svojo lastno sled!« Zigenot je umolknil in si pritisnil pesti na prsi, kakor bi hotel s silo udušiti vihar, ki se mu je razbesnel v srcu.

»Tak govori vendar dalje!« je bruhnila Reka s pobjemajočim glasom iz sebe. »Izgovori vendar do kraja, kar je bil pričel moj oče sinoči — saj se slišijo tvoje besede za njegovimi kakor odmev na klic.« Jezno se je zasmejala. »Tak povej vendar, da sta se zedinila, povej, da si tržil in dognal ceno, za katero si voljan iti z njim po isti poti in stati na njegovi strani proti samostancem! A pomni: preden se me boš dotaknil ti s svojo razgreto ribjo roko, prej naj zrušijo le-ti tam pri Lokijevem kamnu streho mojega očeta in mene in moje brate!«

Zigenot je krepko upri svoje oči v Reko. »Ne razumem, kaj govoriš! Ali da bi se počtavljal na stran tvojega očeta in hodil z njim po poti, ki ni prava in ne poštena, za to mi ni nobena cena na svetu dovolj, pa naj bi mi pomenila tudi toliko, kakor si mi pomenila ti! Svojeaga ne morem preobračati kakor kmet zemljo s svojim drevom — toda umreti morem za zvestobo, ki me veže na dom in kri, in na vse, kar je pravično in dobro! Poglej sem!« Pobrall je suho vejo s tal. »Poglej ta oklešček! Pri vsej zlobi, ki jo snujejo tvoji bratje mojemu domu, po vseh sramotivah, s katerimi si me obsula sama, me veže nate ljubezen, kakor je zvezan v eno ta lesi! Toda tako — v sunku je prelomil vejo in zagnal en konec na levo, in drugega na desno, »tako gresta najini poti narazen! Jaz sem, kar biti moram — in ti si kri od Vacejeve krvi! Med teboj in menoj je voda, ki ne bo nikoli otekla, med teboj in menoj je gora, ki ne bo padla in se izravnala!« Obrnil se je in krenil po hosti proti Ah!

Reka je tresoč se stala in stiskala pesti. »Pogodi ga, Henink!« je hlipala. »Pogodi ga — in ne bom ti zamerila!« Stokajoč si je zakrila z dlanmi obraz in dolgo stala žalostno naslonjena na drevo. Končno je povescila roko, ko okamenele so bile njene poteze. Stopila je k sokolu, ga pobrala s tal in zasedla konja; počasi je jahala skozi les, ne da bi ji bilo mar povodcev in propuščajoč konju, da si je sam ubiral pot. V naročju je držala svojega mrtvega ljubljence, in v tem ko je strmo upirala vanj oči, se je njena drhteča roka prizadevala, da bi mu pogladila razmršeno perje.

Okoli divje rase, ki je ležala pozabljena v mahu, so začele brenčati muhe...

Večer se je bližal, lih in s pozlačenim bleskom. Rahel veter je zablidel, in z zelenih bukev je srišel kdaj

PODOMOVINI

Prosvetni tabor v St. Janžu

V nedeljo, dne 26. septembra, priredi okrožje tistovskih odevkov trebanjski dekanije v St. Janžu prosvetni tabor v spomin dvajsetletnice smrti velikega slovenskega buditeja dr. Jan. Ev. Kreka. Dočenjci pridite, da obnovimo v sebi našo katoliško in slovensko idejo!

Iz raznih krajev

Št. Petar pri Novem mestu. Nedavno se je polovila od nas dosežanja tukajšnja učiteljica gđ. Ljovka Medved. Le dve leti se je bivala gospodična v St. Petru, pa so sledi njenega delovanja med nami globoke. Šolska mladina jo je kot dobro učiteljico in zglodno vzgojiteljico na mač vrljubila in jo spoštovala. Zunaj šole je bila neutrudljivo delavna. Tudi pri tem delu so ji bili najbolj pri srcu šolarji, s katerimi je vzprijela več mladinskih predstav. Udeleževala pa se je tudi med odraslimi. Bila je članica cerkvenega pevskega zbora. V prosvetnem društvu je z veseljem pomagala in sodelovala pri predstavitvah. Največ pa si je dala opraviti z dekliškim krožkom, tiger predsednica je bila. Pa ne samo predsednica. temveč bila je v njem tudi vadiateljica gimnastike. V telesnih vajah je bila pravi moister in je položila temelj za nadaljnje tozadavno delo pri nas. Dasi načelno odločna, je bila z vsakomer ljubezljiva in bolniki so bili deležni njenege sočutja. Ni čuda, da jo je ljubilo mlado in staro. Mi se vrli učiteljici ne moremo oddolžiti z ničemer drugim, kakor z resno voljo, da hočemo prosti Vsemogočnega, naj ji ohrani zdravje, blagoslovilja njeno delo ter ji na novem službenem kraju nakloni veliko vdanih in hvaležnih src.

Moravča. Še vsem je v živem spominu mogočen prosvetni tabor, ki je bil največji in najlepši, kar jih je bilo do zdaj v Moravčah. Celo župnijo je pretzel val navdušenja, da se darovali mlaje in dobitke. Veselje je bilo gledati naše fante, kako so navdušeno postavljali ponosne mlaje po vas!

Neka tukajšnja viteška tvrška že dolgo let prizkuša nov parfum in ga rada v velikih porcijah razprši po govorniških odrih in podobno. O priliki prosvetnega tabora si je ta tvrška izbrala ponosno slavoletke in jih še z večjimi porcijami te nove iznajdbe obrizgala prav temeljito, nadejajoč se, da bo s tem napravila čim uspešnejšo reklamo za to novo plemenito tekočino, tembolj ker je bilo pričakovati radi vremena in drugih ugodnosti velikega navala gostov iz sosednih župnij. Mislili so si morda: Če domačini mirajo smisla za to novo iznajdbo parfuma, bodo pa tuji imeli več smisla zanjo. Domačini, to se pač smrdljivi kmetje s hrubov in se ne razumejo na novo iznajdbo, kateri se le škodoželjno posmehujejo. Poskušati je torej treba drugod. S svojo tekočino so torej namazali slavoletke prosvetnega društva v Moravčah in čakali vedoželjno, kakšen bo učinek tega dela. Izkazalo se je, da novi parfum še ne odgovarja modernim parfumom po kakoposti in ga je treba prej prečistiti. Vsi brez izjeme — tuji in domačini — so se izražali, da je ta novi moravški napredni parfum prava gnojnica. Mi o tem parfumom ne bomo podajali svoje sodbe, pač pa dobrohotno predlagamo, naj ta moravška viteška tvrška najame iz Pariza specialno komisijo, ki bo ugotovila, ali se Moravčani motijo, ali pa so toliko hudobni, da nečesto priznati nove iznajdbe, ki bi utegnili moravškim brezposelnim prinašati lepše dohodke, ko bo vsa stvar začela enkrat funkcionirati. Pa tudi oblast sama ni nič kaj naklonjena novi iznajdbi. Najprej se je pritožilo Prosvetno društvo samo in izjavilo, da ne pusti šmirati svojih slavoletok z nobenim parfumom, čeprav je domač izdelek. Orožništvo je bilo torej dolžno poškodovalec tuje lastnine zasedovati in prijeti in se jim je posrečilo, da se jih že zasledili. Vsaj tako se je izrazilo tukajšnje orožništvo gosp. banu, ko mu je raportiralo o teh nočnih dogodkih. Bomo torej videli, kako se bo zadeva naprej razvijala. Stvar je vsekako zanimiva.

— Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. smo slovensko praznovali. Na predvečer rojstnega dne se je vila po Moravčah bakljada, ki pa je bila bolj skromna. Na čelu je šla gošča, nato Sokoli, sokoliči, lampijončki in gasilci. Ustavili so se pred

Zadružnim domom, kjer jih je kratko nagovoril starešina Sokola. Na Zadružnem domu je blestel napis: Zdravo — Sokolu kralju Petru II. Ljudje, ki ne pripadajo k viteški organizaciji, so ta napis pozneje komentirali z nevoljo, češ, kako je to mogoče, da si je ena organizacija lasti kralja same zase. Na rojstni dan so bili vabljeni k slični božji: oblasti, uradi, šola in društva. Sokolska in gasilska deputacija s sokolskimi znaki je šla čisto pred oltar, močna deputacija Prosvetnega društva pa se ustavila, kot skromni cestinarji, daleč zadaj. Nas je zelo veselilo, da so šli v cerkev tudi taki, ki drugače ne hodijo in ki se javno priznavajo za brezverce ali ateiste. Škoda, da ni vsaka nedelja in vsak zapovedan praznik kak državn praznik obenem, ker bi bilo na tak način kaj lahko spraviti vse ljudi k maši.

Kaka pri Krškem. V Ljubljani je umrta dolgoletna služkinja pri g. Verovšku Terezija Štik. Pokojna se je odklovala po globoki vernosti, saj je o njej nekdo dejal, da ni nikdar čula tako pozno v noč, da ne bi bila drugo jutro v cerkvi. Pač vzgled premnogim, ki se kaj naglo naberejo mestne navlake, pa zgube vse, kar so prinesli v mesto od doma, tako, da se potem vse drugo, samo dekleta ne veči — V Rovšah pri Studencu se je pri padcu oreha smrtno ponesrežil gospodar Franc Krevelj. Večni pokoj! — Nekaj otrok je privežala na posteljo davica. Upajmo, da ne bo hujšega. — Precej »prabuc je dvignil zadnji zdravniški pregled poštoške mladine. Da se prične z obvezno telovadbo, se govori. Merodajne kroge bi prosili, naj bi upoštevali težnje kmetijskega stanu, pa mu ne nalagali še te nepotrebnosti, ki je prav posebej; za našo žensko mladino prava nasmisel. — Prihodajo nedeljo po večernicah se vrši pri nas občni zbor Prosvetnega društva. Vabljeni!

Vače. Zopet je odjelnil ono soboto pozno v noč plat zvana ter kličlj ljudi k požaru, ki je nastal v gospodarstvenem postopju kovača Juvana na Vačah. V pol ure je požar uničil vse gorljive dele, med tem tudi zalogo klaje, slamosveznice in ročno mlilnico. Gasilci so rešili poleg stoječo stanovanjsko hišo. Lastnik je bil zavarovan za 30.000 din. Ogenj je bil podtaktjen.

Trstetik-Perije. Dne 25. avgusta smo naredili, farani skupen izlet pod vodstvom g. Lupnika k Mariji na Višarje. Bilo nas je veliko. Starejši se še dobro spominjamo, kako so izgledale Višarje pred vojno! Danae je pa to Marijino svetišče, ki je bilo v vojni porušeno, zopet restavrirano in lepo ure-

pa kdaj orumenel list na zemljo; v poletnem življenju narave se je že budila slutnja bližnje zime. Nad šonavskimi polji, visoko v zraku, je krožila jata lastovic in se vadila za pot v daljavo.

V rdečem žaru zahajajočega sonca je stopal Zigenot po stezi kraj melnijske Ahe, čez rebri Strube, mimo najhujnih ograjenih koč. Iz Lokijevega lega se je razlegal glas zvana. Zigenot se je ustavil in se ozrl po sočnem gozdnem pobočju. »Za vse pa le ne more pomagati!« je zamrmral, potegnill roko čez čelo in se napotil dalje.

Zvon je pel. Zvonil je k zadnjemu delopustu tedna in pozdravljajl s svojimi glasovi dograjeni klošter, ki je pokrit z dračjem, mahom in skorjami nosil na svoji strehi poleg lesenega križa še zeleno smrečico.

Brat Vampo je kahal na plapolajočem ognju odhodno večerjo za hlapce, ki so bili namenjeni, da odidejo ponoči s tovarnimi konji domov v Salzburg. Valdram je ležal v šotoru, slab še od posta in mrtvičenja; Ebervajm je dogotavljal v somračni cerkvič leseno mizo, ki jo je bil ostružil za kamniti oltar. S križa, kipečega pod strop, je gledal nanj pobarvani lik Zveličarja; skozi ozko okensko lino je lil še rdeč pramen tonečega sonca in ožarjal krvavečo rano na tibi podobni. Čim je nehajl zvoniti, se je vrnil brat Svajker v klošter, da bi za silo popravil male celice, ki bodo prebili v njih prvo noč. Njegove oči so gledale čudno izgubljeno, in kakor v sanjah je opravljal delo.

Hlapci so odvečerjali in so stali zdaj pripravljeni za na pot, vsak vodeč svojega tovarnega konja, vsak s planenico v roki, da bi ponoči plašili z njimi divje zveri in si svetili po poti, dokler ne bi postajala luč polne lune v stisnjeno dolino. S prisrčnimi besedami se je poslovil Ebervajm od hlapcev. Svajker jim je brez besede stisnil

žuljave roke in pogladil tovarne konje, tovariško se jim zahvaljujoč za napore, ki so jih bili pošteno delili z njim v teh zadnjih, s pridnim delom izpoljenih dnevih. Vzdihujoč in s turbinsmi očmi je gledal brat Vampo za odhajajočimi hlapci.

Ko so v večernem somraku izginiti med drevjem, je dejal pater Ebervajm: »Tako smo ostali sami in nebesom se hočemo predati v varstvo. Brat Svajker, prinesi mi štole in blagoslovljeno vodo, da posvetim naš klošter, preden ležemo prvo noč pod njegovo streho k počitku!«

Svajker je odšel k šotoroma; ko se je vrnil, je poljubil belo, zlatovezeno štole in jo položil očetu Ebervajmu okoli vratu. Ze v temi, sredi gluhe tišine, so občli cerkvice in samotrice. Ganjen je izgovarjal Ebervajm posvetilne besede in krstil klošter na ime svetega Martina. »Kakor ti, Martin, ki prebivaš zdaj pri Bogu,« je govoril, zroč proti nebu, na katerem so se iskriše prve zvezde, »tako smo postavili tudi mi svojo sveto hišo v šumi in samoti, med blodečimi ljudmi in zalezovalno živadjo. Varnj in brani to hišo, ki nosi tvoje sveto ime!« Brata sta odgovorila amen.

V cerkvi so prižgali večno luč, v samotrici pa zanetili prvi plapolajoči ogenj. Valdrama, ki so je komaj držal na nogah, je odvedel Ebervajm sam v klošter. Svajker je podri šotora in popravljal sveto posodje in delovno orodje; brat Vampo je prenesel mali sodec z mašnim vinom in še pičlo zalogo živeža v sbrambo. Potem so sedeli Ebervajm, Vampo in Svajker na nizkih oknih ob tpolčem ognju, katerega plamen je metal prve saje na lesen štop. Rdeče je žarel plamen ven v tiho noč, zakaj ne oken ne vrat še ni bilo na samotrici. Bogoslužje se je pogovarjali o prihodnjem dnovu.

drobilj pa stitijo domačino kokosovi orehi. Za dva oreha kupiš vžgalnik, hleb kruha dobiš za deset orehov, pol litra poteljeja velja 40 orehov. Veliki denar prevažajo s pomočjo močnih drogov, katere potegujejo skozi luknje. — Pa je dejal nek hudomušneč, da so o priliki odpelje z ladjo, nalovljeno z božjim darom, ki ga je pri nas v obilici in je kvečjemu v napotje, na Filipine. Srečno pot!

Prodaja jaje po tehi (za vago) je uvedena v mednarodni trgovini, in sicer v večini evropskih držav. Vzlic temu pa tehi ni zmerom edino merilo, tudi v teh državah ne, ker se po običaju na nekatere tržiščih viš prodaja na koso, na deset kosov, tuzete, na kope (60 kosov) na 100 kosov in na 1000 kosov. Kakor poročata Zavod za pospeševanje znanje trgovine, se na Češkooslovaškem pri prodaji na drobno vrši prodaja na koso, na deset kosov, (cenejša cena) in na kopo (še cenejša cena v primeri v ceni posamič ali za deset kosov), na debele pa tudi na kope in se nanje tudi nanaša notranje v uradnih terčajnih produktih borz.

jen. Snoci smo napravili rimsko procesijo ter so vse svoje in sploh vse Slovence in Jugoslavijo priporečili Mariji. Zvečer smo se veselili in zadovoljni vrtili domov. — 4. septembra so se otroci igrali na Povlju. Pri nas je dosti otrok! Med igranjem se nenkrat zasliši obupen jok: Kaj se je zgodilo? Petletnemu Janku je drug otrok s sekuro odekel palec. Fantka so odpeljali v Ljubljano. — Olavo smo spravili; je precej izdatna in lepa. Tudi sadje že zelo priganja. Jabolk je dosti, pa kaj, ko se že niti prodati ne morejo.

Loški potok. Več let zaporedoma nas že tepejo silne letine. Letos je pomlad kazala, da bodo pri- delki obilnejši. Nепrestano deževje pa nam je pokvarilo vse nade. Po Retjah in Malemlogu je pobila toča, vse naše zelje so uničile gosenice. In tako zopet čakamo s strahom zime. Okoli 100 delavcev fantov in moč je letos odšlo v Francijo. Pa se nič kaj ne pohvalijo. Delati morajo trdo po tamkajšnjih gozdovih. Zato smo bralčni banaki upravi, da nam je preskrbel doma vsaj nekaj zaslužka pri javnih delih. Težko pričakujemo, da bi se dvignila cena lesu, zlasti trdom, da bi kmot in delavec prišla do potrebnega denarja. PAB je bilo izročeni od tuk, zavodov okoli 160 kmetov. Mnogo teh zaščitnih kmetov pa najboljši volji ne more plačati prvega obroka. Ako bi se dvignila cena lesu, bi bilo rešenih in tem mnogo kmetov. — Dne 6. septembra je po mučni bolezni umrl Bartol Franc iz Hribe, posestnik in trgovec z lesom. Bil je zelo delaven in varčen ter je vestno skrbel za dom in družino. Narodnik je bil več naših listov in član naših organizacij. Kjer je bilo treba prijeti za delo, je bil vedno zraven. Delo pa je združeval z molitvijo, hodil je tudi ob celavnikih rad k sv. maši. Pokopali smo ga na Male maše dan ob obilni udeležbi. Pokoj njegovi duši!

Cesnjice nad Blagovico. Dne 4. sept. je bil za našo laro zopet vesel dan. Slovesno smo sprejeli novega župnika. Novega gospoda je pozdravil deček v imenu svojih součencev, nato dekle za Mar. družbo. V imenu moč pa je pozdravil g. upravitelj tuk, šole in še cerkveni ključar v imenu ključarjev. Med molitvijo smo spremljali župnika v cerkev, ki nam so podelili sv. blagoslov. Drugi dan, v nedeljo, je bila slovesna sv. maša, katero je daroval novi župnik. V govoru pa o nam v lepih besedah govorili g. prodekan in župnik iz Blagovice, kakšno veliko skrb ima dušni pastir do svojih laranov. Vsi želimo svojemu novemu župniku veliko uspeha in božjega blagoslova pri vsem njegovem delu.

Mirenski popotnik

Popotnik mirenski postal je slaven, če v »jutrovi deželi« ga poznajo in v čilih kar on piše tam imajo. Ce je strupen, pa naj bo še zabaven. Prinaša »jutro« že njegove rime, s dvomim le, če tam se jih kaj prime. Ko malo sem omenil konkordat, že »jutro« verze moje je pogrelo. jih »jutrovcem« serviralo veselo, le da je zraven bil tiskareški skrat. Zatorej »jutro« danes pojem slavo, pa naj prične jim še kaj v zabavo, a naj ljudi mi »jutrovih« ne moti, naj drugič ponatisue v celoti.

V St. Janžu tabor budemo imeli na dan šest in dvajset'ga septembra. In privedite ta bo kaj pomembna, saj v časi, ko strašno trpeli mi vsi za naše amo pravice, tam preminul naš glasnik je resnice, on, ki naj slava bude mu na velj. Jugoslovan največji — doktor Krek. Od takrat dvajset let je že mislilo to ta dan naj vse bi se zgrnilo v St. Janž na tabor fantovskih. Zatorej pridite v St. Janž vi vsi: iz mirenske doline fantje in močje povabljeni so tud' dekleta in žene.

V Tržišču vedno kaj novega imajo. Zdaj so dobili svojo še postajo. Je tam prav močna četa telovadcev, ponosni so na četo vrlih mladcev. Tako naprej in Bog naj jih živi! To so glasniki lepših, boljših dni.

V Mokronogu, tam srečal sem »rabiča« »Kaj novega?« poprašam tega ptica. Mi reče: »Kaj naj bilo bi novo, zdaj, ko povsed poželi so proso? Le tamkaj od tovarne usnja odteka se nam voda neokusna, do Sevnice okuza nam vodos. Iaz rečem mu: »Zakaj pustite to? Naj bude »Bata« al' naj bude »graf«, za vsakega velja naj paragraf.«

Zadosti deuce, pa se drugič naj o laboru, ko bom prišel nazaj.

Vikrče. V sedejo, 5. sept. ob pol dveh je začelo goret gospodareko poslopje Pavleta Ježek. Zgorelo je vse: pod, evišti, šupa za steljo in hlev, vsa krma, mlaticna, elamoreznica, pajkel, par vozov, potem vsa konjska oprema in različno kmetijsko orodje. Na kraj požara so prihiteli gasilci s svojo motorno brigadno in takoj začeli reševati živino, katera je bila v gorečem hlevu, braniti hišo in kaščo ter še eno gospod. poslopje, ki se je tudi vsemalo. Motorke gasilcev so se postavile v verigo in tako dovajale vodo iz Save do pogorišča. Poslopje je bilo krito s slamo. Ognej je bil skoraj gotovo podtaknjen. Gospodar trpi veliko škodo, ki pa je le deloma krija z zavovalnino.

Moravče. Na Trnovo pri Ljubljani smo Moravčani kar zares nejevoljni. V začetku letošnjega leta nam je vzelo dekana g. Cegnarja; te dni pa odide tjakaj še naš kaplan, g. Janz Dolžina na novo službovanje. Med nami je bival gospod komaj 6 mesecev, pa smo ga vzljubili vsi — tako naladina, ponosna na svojega voditelja, kakor tudi močje. Z g. Janezom smo izgubili vzornega duhovnika in marljivega prosvetnega delavca. Krašno uspoli prosvetni tabor je bil v veliki meri sad njegovega truda. Njegovo kratko, a uspešno delovanje med nami zasluži vse zahtovo in priznanje. Odhajajočega gospoda bo ohranila moravska dolina v trajnem spominu.

Dobrič. Letina bo letos pri nas bolj slaba, ker vedno dežuje. Krompir je močno črv objedel in na mnogih krajih tudi ginja. — Dne 5. septembra je imela gasilska četa na Opčinah blagoslovitev nove motorne brigadne, ki ima 28 k. sil ter stane 36.500 din. Blagoslovil jo je g. župnik iz Dobriča. — Dobili smo tudi novo gostilno, ki jo je odprl v Mali vsaj g. Mihael Lah, tako da imamo sedaj kar 4 gostilne v fari, kar upamo, da je dosti. — Grozdje prav lepo kaže. Upamo, da bo kaj lepšega vremena ob zoritvi.

Iz naših društev

Predosila. V nedeljo, dan 19. sept. gostuje Rokodelski oder iz Ljubljane in priredi veseligo s petjem »Konec rancovanjske krize«. Igra bo v predahki dvorani ob pol 2. popoldne. Režira J. Novak. Prijatelji smeha in dobre volje pridite! V igri je mnogo zdravih dviljov in kupletov žaljive vsebine. Vsi Gorenjci viječno vabljeno!

Priloga. Dopolni so se implekcionisti spodinjaki tečaj, ki ga je priredila banaka uprava.

Železniški vozovi za molčete. Na angleških železnicah imajo spet novost. Poleg vseh vrst in razredov so sedaj vpejali še posebne železniške vozove oziroma od-delke v njih, v katere ima dostop samo oni, ki ves čas vožnje ne namerava s kom govoriti. To so vozovi, kjer potniki hočejo imeti med vožnjo mir. Pa niso to morda epalni vozovi, kakor jih vidimo po nekaterih bolj-ših vlakih, kakršni vozijo sem pa tja tudi skozi naše kraje. Pravijo, da so se ti epalni vozovi na Anglškem precej dobro obnesli, saj je vedno več takšnih, ki bi radi več mi-ru in se zato zatekajo va-ruje. Seveda so to pove-čini takšni, ki se peljejo na daljšo pot in tako lah-ko tudi sladko zadremlje-jo. Za vse tiste pa, ki se ne bi hoteli držati pred-pisov in bi motili ta mir na vlakih, pa veljajo — kakor pravijo — precej stroge kazni. Za one, ki v spanju smrče, ti strogi predpisi menda ne vel-ja.

Teško volku, ki ga kr-mijo srake, težko junaku, ki ga branijo otroci.

Živiljenje od tujih ku-lev ni pošteno.

»Zarana ob svitu bom maševal,« je dejal Ebervaj, »nato vzamem palico v roke in se odpravim na obširno, kamnito njivo, ki naj jo preorjemo in obsejemo z božjim semecom. Našega brata Hiltišalka v Melinjem logu grem pozdravit, a od vseh mojih poti prva naj velja ubogi pa-stirici, da pogledam, kako se ji celi rana.«

Svajker je strmel v ogenj, medtem ko je brat Vampo vzdihnil: »Zdaj packa pač ne bo prišla še tako kmalu! Grd človek, ki je to storil!«

»Poravnal bo, kar je zagrešil, kakor resnično sem gospod te dežele!« Ebervaj je vstal. »Gospod Vace noče priti, takó ga moram pozvati v drugo!«

»Pošljite me ene, gospod!« je vzkipeł Svajker. »Po-iskati hočem v Vacemanovi hiši tistega, ki mu Henink pravijo.«

Ebervaj je zmajal z glavo. »Ne, brat! Tvoje pesti so preurne za to poslanstvo. Potrebujem samo jezika.«

»Tedaj se bo moral zgeniti pač moj te mladi Vampo. «Kar pošljite me, gospod! Govoril bom s tem Vacejem in njegovimi sinovi, vsaka beseda kakor bi žvistnila pu-šičica! Ne bojim se! Vzel bom križ in rožni venec, potem se naj le zaženejo proti meni!«

Ebervaj se je prijazno nasmehnil s svojim resnim obrazom. »Pa se napoti jutri tja k Lepemu jezeru! In ko prideš v Vacejevo hišo —« v Ebervajnovih očeh se je zablistalo, »ga pozovi v imenu našega patrona, njegovega gospoda, naj stopi v treh dneh s svojim sinom Heninkom meni pred oči. Sodba je, ki ga čaka!«

»V imenu našega svetega patrona, pozovem ga, gospod!«

»In zdaj dokončamo za danes!« Pogasili so ogenj v veži in se odpravili počivat. Ebervaj in Valdran sta

spala v ločenih celicah, Svajker in Vampo skupaj v izbici, ki se je s steno naslanjala na čorkvico.

Okoli tihe sanatorice je ležala noč. Rahlo je šumela Aha v dolini, v hladnem nočnem vetru so si prišepetavali vrhovi dreves, in brez števila zvezd se je isknilo na nebu, ki ga je nad vzhodnimi gorami že začel svetliti bližajoči se ščip.

Iz temnega gozda je stopil na krčevino moški. Ob pogledu na leseno stavbo in na skrivnostni sij, ki je ble-skočno trepetal skozi okenca iz cerkvice, mu je noga obstala. Naslanjaje se na kljukačo, je stal dolgo na istem mestu. Nato je neslišno krenil čez jaso, gubeč se med drevjem. V hosti ga je poklical pritažen glas: »Strpno, sosed!«

»Strpno tudi ti!« se je glasil tihi odgovor. »Kam na noč?«

»Mislim, da imava isto pot.«

»Prav, pa pojediva! In dobro bova morala jemati pot pod nogo, ako hočeva biti gori, preden dozori luna v ščip.« Molče sta stopala dalje po temni stezi.

In ta steza ni bila edina, ki je oživila to tiho noč. Daleč naokrog, na planem svetu in v zarasli šumi so se glasili koraki, na vsaki sledi in poti. Včasih je zažarela kje bakla in utonila zopet v temi. Skrivnostne postavbe so hodile, zdaj posamez, zdaj v treh ali štirih, in vse so spele proti enemu cilju.

Na Mrtolovcu je plapolal kres in iztegoval svoje zublje kakor ognjene jezike čez črne vrhove dreves. Na prostor, kjer je gorel, je bilo sklicano večje, ki naj bi odločilo o Vacemanovi hiši in novemu kloštru, o usodi Gadena za prihodnji čas. Kakor bi padale železne kocke, je zazvenelo, kadarkoli je zadel čizem na trdi kamen, kadarkoli je trdó udarila kljukača.

Tečaj je v »Ljudskem domu« na Prežganjem in bo trčjal 3 mesece. Deklet se je prijavilo za ta preložitni pouk zadostno število. Vse one, ki se jim zdi tečaj odveč, bodo videlo svoj znanstven ob priliki razstave, ki jo bodo priredile gosanke ob odhodu tečaja. — Fantovski odesek je pričel s ročnimi sestanki ob večerih. Na vsakem sestanku je zanimivo predavanje. Poleg tega je še petje, igrice itd. »Fantovski odesek« obiščejo v nedeljo 26. sept. g. dekan Gorink in g. Hinko Lebiager.

Šašica-Velike Lašče. Na nedeljo 5. septembra je priredilo obrtniško društvo za sodni okraj Velike Lašče tekmo kolesarjev. Tekma se je vršila po zelo hriboviti cesti iz Rašice na Podkraj čez Barlovice na Malo Slivico in čez Velike Lašče nazaj na Rašico. Proga je dolga nad 15 km. Tekmovalo je 12 kolesarjev. I. in II. nagrado sta dobila: Jakič Alojz iz Hrustovega ter Gale Josip, sin kolarja iz Turjaka. Ta dva sta progno prevzela v 29 min. 35 sek. Tretjo nagrado je dobil Peterlin Josip iz Dolnikov (29 min. 50 sek.), četrto pa je dobil Rupar Ludovik, Tomažine (29 min. 53 sek.). Tekma je potekla brezhibno. Obrtniško društvo v Velikih Laščah poleg svojega ostalega stanovskega in socialnega programa vzbuja med prebivalstvom tudi zanimanje za kolesarski šport. Že leta 1936 je priredilo lepo kolesarsko tekmo. Po razglasitvi rezultatov se je razvila živahna prosta zabava. Da je ta prireditev tako lepo uspela, ima društvo v prvi vrsti zahvaliti gospodu okr. načelniku v Kočevju, ter gospodom, ki so bili pri komisiji za razdelitev nagrad in sicer: Strnadu Josipu, županu občine Videm-Dobrepolje, Jolenču, županu občine Velike Lašče, Bizjaku in Adamiču Antonu. Seveda je pa društvo dolžno bralo tudi članom uprave s predsednikom Lenarčičem na čelu.

Sejmi

Od 17. do 23. septembra 1937.

Vsak ponedeljek: veliki tržni dan v Kranju. Prodaja se lahko vse.

Vsaka sredo: veliki tržni dan v Ljubljani in Trzinu.

17. 9.: gov. svinj. in kram. v Boštanju. — 18. 9.: gov. svinj. in kram. v Mokronogu. — 20. 9.: žv. in kram. v Višnji gori in žv. v Starem trgu pri Ložu. — 21. 9.: žv. in kram. v Črnomlju, žv. in kram. v Zireh.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Bodimo ponosni na svoj stan

Pred leti je zvezna avstrijska vlada predložila ljudstvu nov brambeni zakon. Pri tej priliki je imel zvezni predsednik v radiu jasno besedno govoro, v katerem je med drugim rekel tudi tole: »Laz upam, da ne bom ostal celo svoje življenje brez predsednika. Če se bom jaz naveličal ali če se bodo bošče vi naveličali, tedaj se bom rad vrnil h kmečkemu stanu, iz katerega sem izšel.« Čast takemu možu, ki se je kljub visokemu mestu, ki ga je zavzemal, priznal za kmet in čast tudi kmečkemu stanu, ki rodi take može.

Dandanes se še vedno dobijo pokorniki in nevedni ljudje, ki zaničujejo kmet in njegovo delo. Saj se velikokrat sliši napolizotazena gospoda, kako se norčuje iz kmeta. Ne zavedajo se, da sleherni dan uživajo sadove trdega kmečkega dela. Zal je pa dandanes tudi že precej kmetov, ki se sramujejo svojega lastnega stanu in kmečkega dela. Delo na polju in travnikih, delo v hlevu pri živini, se jim zdi manj vredno, kakor delo tovarniškega delavca, obrtnika, trgovca, uradnika. Zaradi tega in pa ker je kmečko delo resnično preslabo plačano, mnogi kmečki ljudje obrnejo hrbet kmečki grudi tedaj, ko si storejo kje drugje poiskati svoj zaslužek in svojo srečo. In zato imamo strašno beg kmečkega življa v mesta in industrijska centra. Kmet mora biti ponosen na svoj kmečki stan in se ga nikakor ne sme sramovati.

Poglejmo in premislimo one razloge, zaradi katerih mora biti kmet ponosen na svoj stan in se ga nikakor ne sme sramovati.

Najlepše in najčastnejše, kar možemo povedati o kmečkem stanu, je to, da je ta stan postavljen naravnost od Boga samega. Ko je Bog ustvaril prva dva človeka, je postavil v raj z naročilom, da zemlja obdelujeta in gojita. Glejte, kmetije, prvi ljudje na svetu so bili poljedelci — kmetje. Po naročilu božjem sta obdelovala zemljo, sta sejala in žela, samo s to razliko, da delo tedaj ni bilo tako težko, kakot je sedaj. Prva dva človeka

sta bila torej kmečkega stanu, za kar ju je do ločil sam Bog.

Se veči Vi kmetje delate po naročilu božjem. Sv. pismo pove, da je Bog prva dva človeka blagoslovil in jima rekel: »Naraščajta in množita se, napolnita zemljo in v njej jo podvrzita, gospodarjta čez ribe v vodi in čez ptice pod nebom in čez vse živali, ki se gibljejo po zemlji.« Volja božja je, da se kmet bori z zemljo in jo napravlja čest pokorno in uslužno. Kmet, kot sodelavec božji, jemlje s svojim delom in znojem preklestvo od zemlje, ki jo je zadelo po grehu, da namesto osata in trnja rodi lepo žito. Če bi bila polja, travniki in gozdovi prepuščena samim sebi, polem bi pa stala vsa zemlja kaj kmalu gola pustinja in neprodni gozdovi. Letalci so pred nekaj leti odkrili v ameriških pragozdovih razvaline tempeljev in mo gočnih hiš. Tamkaj, kjer danes gospodarjajo divje zveri, tam so nekdo stala cvetoča mesta in rodovitna polja. Danes je pa vse pokrito z neprednimi pragozdovi zato, ker noben kmet ne obdeluje več ondote zemlje in si jo ne napravlja sebi podložne in uslužne.

Kmet dela in opravlja svoj težki posel z božjo pomočjo. Vse kmetovo delo bi bilo zastojno, če bi Bog njemu ne pomagal. Morda bolj kakor vsako drugo delo je predvsem kmetovo delo, odvisno od božjega blagoslova. Bog je tisti, ki daje travni rasti in zoreti raznovrstne oadeže; po naravnih zakonih, ki so pa v resnici božji zakoni, se hrana v živalih spreminja v mleko. Ko kmet proda živino, peče voz časa domov veže snopje na polju ali kopje krompir, naj nika ne misli, da je to storil samo s svojim delom in znojem. Brez kmeta naj ve, da je brez božjega sonca, brez dežja in brez rasti, vsako delo zastojno. Če Bog ne bi dal rasti, potem ne bi tudi najmodernejši stroji in najboljša usena guojila nič ne koristilo.

Misel, da je ves trud odvisen od božjega blagoslova je tako rekoč vrojena vernemu bi pose-nemu kmetu. Zato kmet kropi svoje travnike in njive z blagoslovljeno vodo, postavlja na nje blagoslovljen les, se rad udeležuje probilnih procesij, da izprosi božji blagoslov na svoje delo. Večje iz butar, blagoslovljene na cvetno nedeljo, pritrudi si

W Houff — I. O.

Pravljice

Kako naj bi pisal? Kakšne naslovs naj bi nadel grofu, kakšno obliko dal pismu, da se ne bi izdal? Najbujje pa mu je bilo, ko je poglavar roparjev položil predenj papir in pero in ga prosil, naj tentčico dvigne in piše.

Feliks ni vedel, kako dobro mu pristoji obleka, ki jo je imel na sebi; ko bi bil to vedel, bi se ne bil prav nič bal, da bi ga razkrinkali. Kajti ko je naposled le moral dvigniti tentčico, je gospoda v vojaški obleki po vsej priliki prevzela lepota dame in njene nekoliko moške, pogumne poteze, tako da jo je že spoštljiveje gledal. Mladi zlatar je to takoj z ostrim pogledom ugotovil; vedel je, da je najnevarnejši trenutek srečno minil. Zato je brez strahu vzel pero in pisal svojemu namišljenemu soprogu pismo v obliki, kakor jo je bil nekoč bral v stari knjigi; glasilo se je:

Moji gospod in soprogi!

Nesreča me je zadela na poti; sredi noči so me nenadoma ustavili ljudje, ki ne nameravajo najbrž nič dobrega. Pridržali me bodo tako dolgo, dokler Vi, gospod grof, ne položite zame vsote 20000 goldinarjev.

Pri tem pa so stavili pogoj, da se niti z besedico zaradi tega ne pritožite pri oblastih in tudi ne iščete njene pomoči ter da pošljete denar po enem sinem možu v gozdno krčmo v Sumavi, sicer mi preti daljša in trše ujetništvo.

Prošim Vas, da mi takoj pomagate.

Vaša nesrečna soproga.

Podal je čudno pismo poglavarju roparjev, ki ga je prebral in odobril. »Zdaj pa lahko sami odločite,« je nadaljeval, »ali si izberete za svoje spremljavo hišno ali pa lovca. Enega teh dveh pošljem nazaj s pismom do vašega gospoda soproga.«

»Lovec in ta gospod tukaj me bo sta spremljala,« odgovori Feliks.

»Dobro,« odvrne poglavar, stopi k vratom in pokliče hišno, »poučite to žensko, kaj ji je storiti.«

Hišna je prišla s strahom in trepetom. Pa tudi Feliks je pohledel, zakaj prišlo mu je na misel, kako lahko se zdaj zopet izda. Toda nepojmljiv pogum, ki ga je krepil poprej v trenutkih nevarnosti, mu je tudi zdaj polagal besede na jezik. »Nimam ti nič drugega naročiti,« je dejal, »kakor že prosiš grofa, naj me čimprej reši iz tega nesrečnega položaja.«

»Pa tudi,« je nadaljeval ropar, »da gospodu grofu kar najvestneje in najodločneje priporočite, naj strogo molči o vsem tem in ničesar ne začenja proti nam, dokler ne bo njegova soproga pri njem. Naši ogleduhi bi nas kaj kmalu o tem obvestili in potem ne bi mogli ničesar obljubiti.«

Trepetajoča hišna je vse obljubila. Dobila je še ukaz, naj zloži nekaj obleke in perila za gospo grofico v zveženj, ker ne morejo vzeti dosti prtljage s seboj, in ko se je to zgodilo, je roparski poglavar pozval damo s poklonom, naj mu sledi. Feliks je vstal, lovec in študent sta šla za njim in vsi trije so v spremstvu roparskega poglavarja šli po stopnicah dol.

Pred gozdno krčmo je stalo mnogo konj; enega so dali lovcu, drugi, lepa majhna žival z damekim sedlom na hrbtu, je bil pripravljen za grofico, tretjega konja je dobil študent. Poglavar je dvignil mla-

R A Z N O

Celo mesto so izropali Mandžursko mestočce Ilan je nedavno napadla 500 glav močna roparska telpa. Zvečer so se ropari zbrali v okolici in navrhili na mesto, ko so se meščani podali k pokitku. Drli so od hiše do hiše, izropali vsako poslopje, metali svoj plen kar skozi okna, nato pa vse naropano bogastvo spravili pred mesto, mesto samo pa zažgali. Pogorje je do tal. Mnogo prebivalcev je našlo smrt v plamenih in razvalinah, ostali so se rešili z begom k bližnji japonski garniziji. V jutrarnih urah je žele prišla na pomoč vojaška sila, roparje zafela in odgnala.

Radio v Ameriki. S 1. januarjem letošnjega leta je bilo samo v avtomobile montiranih radioparatov v Ameriki nad 4 milijone. Oddalnih postaj ima Amerika nad 100 in to visoko število omogočuje Amerikanom, da pošiljajo radio-programe v zadopoljubnem času. V najmanjši žasu se uveljavlja navada, da kupi ta ali druga večja trgovska firma eno ali več ur programov, angažira zanje pr-

niše, hleve, svinjake, čebelnjake in vejice tudi za žiga ob hudi uri v odvrnitev nesreče. Po nekaterih krajih je tudi navada, da najtepee klasje zataknejo za križ v kotu sobe, kot neko daritev Bogu. Vse to dela kmet zato, ker se zaveda, da je vse ležee na božjem blagoslovu.

Nedavno so oddli učenjaki in raziskovalci v oerčje Azije. Sredi velikanse pušave Gobi so našli na razvaline neznanega velemesta. Nekoč cvetoče velemesto, sedaj pa gola puščava. Odkod je prišel ta silni propad, so zvedeli iz napisov na kamnu, ki so ga našli med razvalinami. Ta napis pove, da je mesto propadlo radi tega, ker ondotno ljudstvo ni hotelo več obdelovati polja in si hotelo več imeti otrok. Ker je kmečki stan propadel, je propadel narod in izginil s površja zemlje.

Iz tega primera je razvidno, kako velikanskega pomena je kmečki stan za narod in državo. Kmet prehranjuje, ohranjuje, obnavlja in poživlja narod in državo.

Sv. pismo stare zaveze pripoveduje, da je v eicer zelo bogatem Egiptu nastala velika lakota. Ljudstvo se je pogosto zbralo pred kraljevo palačo in burno zahtevalo kruha. Kralj jim je rekel: »Pojdite k Jožefu! On vam bo dal kruha.« In reel Jožef, kmečki sin iz kanaanske dežele, je dal ljudskim masam zahtevanega kruha. Kakor je bil Jožef krušni oče Egipta, tako je tudi kmečki stan krušni oče evnjega naroda in svoje države. Ljudje prosijo Boga za vsakdanji kruh. Toda Bog ne pošilja kruha kar z nebes, kakor je Izraelcem pošiljal mano, marveč je dal kmetu zemljo in živino, da a prideki prehranjuje ljudske mase. Saj vendar veliko množino jostvin, s katerimi se hranijo ljudje, prideluje kmet: mleko, kruh, meso, vino in nešete asdeže. Brez kmeta bi kmalu vsi ljudje pounli; saj se je to tako lepo pokazalo v času svetovne vojne. Kmet je resnični hranitelj neštetih množic in prav to je njegov častni naslov.

Svetovna zgodovina z neštetimi zgledi potrjuje, da narod in država s kmetom stojita in padeta. Poljedelstvo je neobhodno potrebno in je najtrudnejša podlaga vsake države. Če trgovina in industrija propadeta, je eicer težak udarec za narodno gospodarstvo, a ju je vendar še mogoče obnoviti, če pa propade poljedelstvo, je pa konec vsake države in tudi naroda. Kmečki živelj bo branil in ohranjeval naše Primorje in našo Korosko in slovenska zavest bo tu toliko časa žive, dokler bo živel slovenski kmet. Ko bo pa ta padel, potem bo padlo tudi slovenstvo.

Toda kmet ni samo obdelovalec zemlje, ohranjevalec in prehranjevalec naroda in države, on je

Dražestven občutek / čistoče in svežosti!

To je posledica umivanja z blagim Solea milom, ki je več kakor navadno toaletno milo, ker vsebuje aktivni lecitin, ki krepi in hrani kožo.

Ta povečani občutek zdravja pa se v veliki meri še stopnjuje, ako nadrgnemo obraz s Solea kremo. V njej vsebovani kolesterin izredno močno poveča blagodejni učinek lecitina, ker sta oba preparata znanstveno tako sestavljena, da se medsebojno dopolnjujeta.

Mladostno svež, krepek obtok krvi in nedosefen, nežen, trajen vonj — to je Solea-kožna nega!

tudi njen branitelj. Kaj mislite, kdo bo branil našo Jugoslavijo, če bi se zapletla v kakšno vojao. Razni širokoustežni, ki se danes ob vsaki priliki trkae na svoja nacionalna prea in vidijo v kmetu profidržavni element, bodo tedaj kaj kmalu v za-

ledju živelj kot komisarji za živino, žito in vojne dobave in bogateli. A kmet bo pa ropet listi, ki bo krvavel na bojšču in s svojimi lastnina življenjem branil državo. To je bilo že v vsaki vojni in najbrž v bodoče ne bo drugače.

vovrstine umetnika in nuš odjemalcem in poslušalcem sijajne koncerte in igre, ob katerih uvodu in koncu napovedalec označi firmo, ki poklanja radio-program kot darilo svojim kupcem in vsej ameriški javnosti. Baje se ta način reklame dobro uveljavlja.

Letalo na pogon z nogami. Dva Italijana sta iznašla letalo, katero se da poganjati z nogami. Njuno iznajdbo so preizkusili na milanskem letališču in dognali, da nikakor ni brez vrednosti. Letalo je široko 16 m ter tehta 90 kg. Pri poizkusih so napravili tri polete. Prvi je trajal 57, drugi 71, tretji 47 minut. Letalo je prvič proleto 750, drugič 900 in tretjič 500 m. — Torej se zna zgoditi, da bomo kmalu imeli dvokolesa, ki nam bodo hkrati služila kot letala.

Krompir, ki cini, je strupen. Kdor uživa v kleteh shranjen krompir, ki žene poganjike, dobi običajno bolečine v želodcu, mnogokrat bruha in se čuti trudnega. To prihae, tako pravijo pač zdravniki, od tako rvaenega solanina, ki se nahaja eicer v vsakem krompir-

dega zlatarja v sedlo, ga čvrsto pripel nanj in zajaal potem sam svojega konja. Z njim je krenil k dami na desno, na njeni levici je bil drug ropar. Na enak način so obdali tudi lovca in študenta. Ko se je tudi ostalo krdelo zavihtelo na konje, je dal poglavar z glasnim piskom znamenje za odhod in kmalu je izginila vse truma v gozdu.

Družba, ki je bila zbrana v goreni sobi, se je po tem dogodku polagoma oddahnila od strahu. Morda bi se bili še razvedrili, kar se po veliki nesreči ali nenadni nevarnosti rado dogaja, ako bi ne bili preveč zatopljeni v misli na svoje tri tovariše, ki so jih odpeljali pred njihovimi očmi. Občudovali so mladega zlatarja in grofica je ganjena pretakala solze, ko je pomislila, kako hvaležna mora biti človeku, ki mu ni nikoli poprej storila kaj dobrega, ki ga ni niti poznala. Vsi pa so se tolažili s tem, da sta ga spremljala junaški lovec in vrli študent; vsaj tolažiti sta ga mogla, če bi se mladenič čutil nesročnega — mogoče je bilo celo, da bi si prekanjeni lovec izmislil zvijačo, ki bi jim omogočila beg. Posvetovali so se še, kaj bi bilo treba storiti. Grofica, ki je ni vezala prireaga glede roparjev, je sklenila, da odpotuje takoj nazaj k svojemu možu, in napne vse sile, da odkrijejo bivališče ujetnikov in jih oproste; voznik je obljubil, da odjezdi v mesto in obvesti sodišče, da bi preganjalo roparje. Šestilar pa je hotel nadaljevati svoje potovanje.

Popotniki so imeli zdaj mir; grobna tišina je vladala v gozdu in krčmi, ki je bila še pred kratkim pozorišče tako strašnih prizorov. Ko so pa drugo jutro blih groflični strežnji dolh h krčmarju, da bi pripravili vse za odhod, so se hitro vrnili in poročali, da so

našli krčmarico in družino v bednem položaju; zvezani leže v krčmi in prosijo pomoči.

Pri tej novici se popotniki osupli spogledajo. »Kako?« vzklikne šestilar. »Torej naj bi bili ti ljudje verdarle nedolžni? In mi smo jih krivično sodili in oni niso bili sporazumljeni z roparji?«

»Obesiti se dam namestu njih,« odvrne voznik, »če nismo mi kljub temu prav imeli. Vse to je le sleparija, da bi se jim ne moglo nič dokazati. Le spomnite se sumljivih obrazov v tej krčmi. Spomnite se, kako sem hotel iti dol, kako me izučeni pes ni izpustil, kako sta se takoj prikazala krčmarica in hlapec in me čemerno vprašala, kaj neki imam še opraviti. Vendar je bilo vse to sreča za nas ali vsaj za gospo grofico. Če bi se bili v tej krčmi manj sumljivo vodli, še bi ne bila krčmarica vzbudila naše nezaupnosti, bi ne bili stopili skupaj, bi ne bili ostali budni. Roparji bi nas bili napadli v spanju ali vsaj zastražili naša vrata in zamenitev našega vrlega mladeniča bi nikakor ne bila mogoča.«

Vsi so pritrdili voznikovemu mnenju in sklenili, da naznanijo oblasti tudi krčmarico in njeno družino. Da bi jih pa tembolj razibali v brezskrbnost, so se naredili, kakor bi ničesar ne vedeli. Strežaji so šli torej z voznikom v krčmo, razvezali tetinske pomočnike in sočustvovali z njimi in jih pomilovali, kar se je dalo. Da bi svoje goste še bolj pridobila, je napravila krčmarica vsakemu le majhen račun in jih povabila, naj kmalu zopet pridejo.

Voznik je plačal, kar je zapil, se poslovil od svojih tovarišev in se odpravil na pot. Za njim sta odhajala oba rokodelnika. Čeprav je bil zlatarjev nahrbtnik lahek, je vendar nemalo težil nežno damo,

Kar je studenec visoko v gorah za prebivalce v dolinah, to je kmečki stan za narod in državo. Iz gorskih studencev dobivajo dolinci dobro in svežo vodo, tako pa daje kmečki stan narodu in državi zdrave, krepke, verne in moralne državljane. Mesta in industrijska središča s svojimi nezdravim in nervoznim življenjem bi kmalu izumrli, če jih ne bi dežela, to je kmečki stan, vedno znova in znova ne zalagal z avom in zdravim človeškim materialom. Dežela je v resnici vrelce za narod in državo, odkoder prihaja nov življ. To pa bo seveda držalo le toliko časa, dokler bo kmet veren in moralno zdrav in bo vzgajal svoje otroke za dobre in pošteni kristjane in dobre člane človeške družbe in države. S tem seveda ni rečeno, da morajo najboljši kmečki otroci oditi v mesto in tam obnavljati meščanske slaje. Morda bolj, kakor kdaj prej, rabi prav posebno v današnjih časih kmet zdravih, pošteni in brihtnih ljudi.

Iz kmečkega stanu so vedno prihajali veliki možje, ki so postali voditelji in dobrotniki svojega naroda. Kdo bi preštel škofo, duhovnike, zdravnike, učenjake, državnike, učitelje in narodne voditelje, katerim je tekla zibelka v kmečki hiši. Le pomislimo na velikane našega naroda Prešerna, Slovska, Kreka, Jegliča in na neštete druge. Da, tudi med svetniki štejemo lepo v isto moč in žena, ki so živeli na kmečki grudi ali pa vsaj iz nje izšli.

V pričujočih vrsticah smo videli, kako velikega pomena je kmečki stan za narod, državo in tudi za Cerkev. Kmečki stan je tisti stan, ki narod prehranjuje, ohranjuje in kakor živ studenec prizna vedno novo življenje. Dovolj je vzrokov in razlogov, da sleherni človek, pa čeprav ne pripada kmečkemu stanu, spoštuje kmeta in da je kmet sam lahko ponosen, da je pripadnik kmečkega stanu, katerega ni postavil na ta svet nihče drugi, kakor sam Bog. sp.

Kmečki tabor v Ormožu

Napadom na lepo uspeli kmečki tabor v Ormožu se je končno pridružila še »Domovina«. — Prav je tako, ker bi sicer družba ne bila popolna. »Gliša vkup štrihar«. — Simel je dalo »Jutro« in na ta singular so pripadli vsi, ki jih večjeje na »Jutro« srčne ali drugačne vezi, četudi si te vezi mnogokrat sramujejo priznati. — Kako važna je Kmečka zveza za naše kmečko ljudstvo, je najboljši dokaz ravno v tem, da jo združeno napadajo vsi tisti, ki so slovenskemu kmetu sovražno stališče vedno zavzemali.

Kaj pa je prav za prav vzrok vseh teh napadov? Vao to družbo mori zelena zavist, kajti priznati morajo vsaj sami sebi, da je kmečki tabor v Ormožu, kljub vsem intrigam in nasprotovanju vendarle krasno uspel in pokazal, da vsaj 95 odstotkov tukajšnjega kmečkega ljudstva ne bo nikdar podpiralo družbo, ki jo predstavljajo »Jutro«, »Kmečki list«, »Domovina«, »Slovenska vas« itd. Zelena zavist jih mori tudi zato, ker si morajo priznati, da njihov krog ni zmožen kakega pametnega dela v dobrobit ljudstva, ampak le zabavljanja, hujakanja in razdiranja vsega, kar je dobro, koristno in pametno. To jim gre — v zvezi z njihovim neodoljivim poblepom po oblasti — na živce in se ni čuditi njihovim histeričnim napadom.

Preveliko čast bi zato skazali »Domovini«, če bi polemizirali z njenimi in nje vrednega dopisnika izvajanti, ki so podobna onemoglemu nevskanju pomehuženega in degeneriranega ščeneta, ki se v svesti svoje nemoči hoče uveljaviti vsaj z bevskanjem.

Kmečki tabor v Velikih Laščah

Velike Lašče so znana trdnjava slovenske zavednosti. Takoj po padcu bivšega režima je bil tam eden izmed prvih političnih shodov JRZ, pred kratkim prosvetni tabor pri Sv. Gregoriju, nato fantovski tabor in nato na praznik Malega Smarna velik kmečki tabor. Kakor vsi prejšnji, tako je sijajno uspel tudi kmečki tabor, ki je sijajno pokazal zavost slovenskega kmečkega stanu iz vsega kočevskega okraja.

Takoj po upodnevju so se pred litanijami, ki so se pričele v cerkvi ob dveh, pričele zgrinjati velike množice ljudstva. Ljudje so prihajali na okrašenih vozeh, na katerih je bilo predstavljeno kmečko delo: mlatiči, zadržna mlekarina in sirarna itd. Močna je bila četa kolesarjev na okrašenih kolesih, ki so se v Velikih Laščah postavili v špalir ter pozdravljali velik sprevod, katerega se je udeležila tisočglava množica. Na čelu sprevoda so korakali član ban. sveta Škrabec, župan Strnad iz Dobrepolj, župan Jenec iz Velikih Lašč ter drugi naši kmečki voditelji.

Vea množica se je nato udeležila petih litanij, po litanijah pa se je na velikem prostoru pred »Vatikonom« pričel velik tabor.

Zborovanje je v imenu krajevne kmečke zveze otvoril predsednik g. Škrabec iz Velikih Lašč, ki je zlasti toplo pozdravil mlajši rod kmečkega

stanu, nato pa kmečke gospodarje, žene in dekleta, posebno toplo pa številno navzočno duhovščino z dekanom Skubicem na čelu.

Nastopilo je več govornikov, med temi predsednik velikolaške Prosvete, kmečki fant Petrič g. Ovsenek z Gorenjkega, ki je razložil cilje kmečkega gibanja ter dobrepoljski župan Strnad, ki je imel izključno stvaren gospodarski govor. Vsi govorniki pa so naglašali, da se morajo kmečke vrste strniti, ker le tako bodo kmetje uspeli.

Množica zborovalcev je navdušeno odobrvala vse govore. Dobrepoljska godba je po vsakem govoru igrala korračico ali himno.

Po taboru je sledila preprosta domača zabava, ki je lepo uspela.

Kmečki stan velikolaškega kraja in vsega kočevskega okraja je zopet s tem taborom sijajno dokumentiral svojo odlično stanovsko kmečko in svojo slovensko zavest.

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, 16. sept.: 19.30 ministrstvo za telesno vzgojo naroda — 19.50 Plošče — 20.10 Slovenskino za Slovence — 20.30 Koncert pevskega zbora »Sloga« — 21.45 Radijski orkester — 22.15 Radijski orkester. — Petek, 17. sept.: 19.30 Nac. ura — 19.50 Plošče — 20.10 Zenska ura — 20.30 Koncert — 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 18. sept.: 18 Radijski orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 zunanji politiki — 20.30 Plošče — 21 Prenos iz Turina. — Nedelja, 19. sept.: 8 Koncert — 9 Cas, poročila, spored — 9.15 Prenos cerkvene glasbe — 9.45 Verski govor — 10 Radijski orkester — 11 Otroška ura — 11.30 Prenos promenačnega koncerta — 17 Kmet. ura — 17.30 Slovenske narodne 19.30 Nac. ura — 19.50 Slovenska ura — 20.30 Muzikalen pisan večer — 22.15 Radijski jazz. — Ponedeljek, 20. sept.: 18 Plošče — 18.40 Zdravniška ura — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Radijski orkester — 21 Plošče — 21.15 Komorni trio — 22.15 Radijski jazz. — Torek, 21. sept.: 18 Magistrov trio — 18.40 Postanek tarife pri železnici — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Večer operne glasbe — 21 Radijski orkester — 22.15 Plošče. — Sreda, 22. sept.: 18.00 Operni napavi — 18.40 Mladinska ura — 19.30 Nac. ura — 19.50 Šah — 20 Sestre Stritar in Radijski jazz — 21 Harmonika — 21.15 Radijski orkester — 22.15 Mandolinistični trio.

A še mnogo težje ji je bilo pri sre, ko je med hišnimi vrati krčmarica stegnila svojo zločinsko roko, da se poslovi. »Glej no, kako ste vendar mladi,« je vzklilknila, ko je zagledala nežnega mladeniča, »tako mlečni, pa že ven v svet! Gotovo ste zrel ptiček, ki ga je pognal mojster iz delavnice. Sicer pa, kaj me briga, počastite me zopet, ko se vrnete. Srečno pot!« Strah in trepet je ravezal grofici jezik, ni se upala ničesar reči iz strahu, da je ne bi izdal njen nežni glas. Šestilar je to opazil, pa je prijel svojega tovariša pod pazduho, pozdravil krčmarico in zapel veselo pesmico, medtem ko je korakal proti gozdu.

»Zdaj sem šele na varnem,« je vzklilknila grofica, ko sta bila kakih sto korakov oddaljena. »Še vedno sem mislila, da me žena spozna in zapove hlapcem, da me primejo. O, kako se vam vsem izkažem hvaležno! Pridite tudi vi na moj grad, saj si morate svojega tovariša na potovanju zopet poiskati pri meni.«

Šestilar je obljubil in ko sta še govorila, se je pripeljal grofici voz za njima; hitro so odprli vrata, dama je smuknila noter, pozdravila še enkrat mladega rokodelčiča in voz se je odpeljal dalje.

Ob istem času so dosegli roparji s svojimi ujetniki taborišče krdele. Od krčme so bili v najhitrejšem diru odjahali po neudelani gozdni poti; z ujetniki niso spregovorili nobene besede, tudi med seboj so šepetali le včasih, kadar se je smer poti spremenila. Pred globoko kotlino v gozdu so se naposled ustavili. Roparji so razjahali in njih poglavar je dvignil zlatarja s konja, se opravičil, da so tako ostro in naglo jedili.

Feliks mu je odgovoril kar najbolj milo, da si želi počitka, in poglavar mu je ponudil roko, da ga

pevede v kotlino. — Šli so po strmeh pobočju doli; steza, ki je vodila v globino, je bila tako ozka in strma, da je moral poglavar svojo damo pogosto podpirati, da mu ne bi strmoglavila v prepad. Slednjič so dospeli na dno. V bledem svitu jutranjega mraka je videl Feliks pred seboj ozko, majhno dolino, ki je merila komaj sto korakov v obsegu; od vseh strani so jo obdajale visoke, sirne pečine. Šest do osem majhnih koč, zgrajenih iz desk in posekanih dreves, je stalo v tej kotlini. Nekaj umazanih žensk je gledalo radovedno iz teh brlogov in krdele dvanajstih velikih psov z nešteti mladiči je lajalo in tulilo in skakalo okoli prišlecev. Poglavar je peljal dozdevno grofico v najboljšo izmed teh koč in ji rekel, da je izključno njej na razpolago; tudi je na Feliksovo zahtevo dovolil, da so pustili lovca in študenta k njej.

Koča je bila ovešena s srnjimi kožami in plah-tami, ki so pokrivalo tla in služile obenem namestu stolov. Nekaj lesenih vršev in sklod, stara lovska puška in v zadnjem kotu ležišče, zbito iz nekoliko desk in pregrnjeno z volnenimi odevjami, ki pač ni zaslužilo imena postelja, je bilo edina oprema te grofovske palače. Zdaj šele, ko so bili sami v tej borni koči, so naši trije ujetniki lahko premišljevali svoj čudni položaj. Feliks, ki se sicer niti za trenutke ni pokesal svojega plemenitega dejanja, ki je bil pa vendar v strahu, kaj ga čaka, če bi ga razkrinkali, si je hotel dati duška z glasnimi tožbami; lovec pa se je hitro primaknil k njemu in mu zašepetal: »Molči, za Boga, dragi moj; stene imajo ušesa!« — »Vsaka beseda, vsak glas tvoje govornice utegne zbuditi njih sum,« je dostavil študent. In ubogemu Feliksu ni preostajalo nič drugega, kakor da je potihem jokal.

ju, vendar v posebno velikih množinah v starem, cimacem krompirju. Solanini je strup, največ je v cimah, olupih in v ocaih.

Mehanizirane stanovanje. Mieter Bruce v Chicagu je vnet pristaš moderne tehnike. Njegovo stanovanje je čudež mehanizacije. Vse je električno, gospodinjstvo, potrežba, kuhinja. Samo na gumb pritlane in te se odpre stena in v njej omara s perilom in kaka miza z jestvinami. Poseben gumb je za posteljo, ki se na lahen pritisk nani pojavi iz nekega stenkega predala. Nedavno je prišel domov nekoliko vnižen. Vse je bilo z gumbi v redu dotle, da je hotel ležeti v postelji ugasniti luč. Po nesreči pa je moč takrat pritisnil na napačen gumb: nenadoma se je nahajal s posteljo v stenskem predalu. Njegove konstrukcije — moč je poklicno inženjer — so bile prenatčne, da bi se mogel sam oprestiti iz novarnega položaja. Začel je na ves glas kričati, da je končno došla stara žena in poklekala na njegovo prošnjo gasilcev.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Manjše posvetilo

ki meri 11 oralov nji v in gozda, hiša nova z opeko krita, v bližini industrijskega kraja, poceni prodam za ceno Din 20.000.—. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 15.081.

Kostanjev les in drva za kurjavo kupujem skozi vse leto. Drago Hadl, Novo mesto.

Priliko ugodnega nakupa, da se oblečete dobro in poceni, nudi staroznana trdka Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice v Kamniku kupim v vsakem znesku. Plačam takoj v gotovini. Poizve se pri Goltesu Josipu, Kamnik, Graben št. 25

Hlapca vajenega vseh kmečkih del, sprejemem. Dolnice 13, St. Vid nad Ljubljano.

Pastirja soje prostaga, sprejme Pisko, Kozarje 17, pošta Dobrova.

Posestniki zemljišč!
Kupim 20 oralov zemlje, na kateri bi se redilo 10 glav živine, ne preveč oddajeno od sole, cerkve in ceste. Prevzamem tudi posvetilo. Ponudbe na pravo »Domoljuba« pod št. 14.980.

Kupim knjižice

Okrajne hranilnice v Slov. Bistrici. Plačam takoj. Lipovec Kati, Šivilja, Sevnica.

Čevljar, pomočnika
v starosti 28-34 let sprejemem v malo delavnico. — Biti mora dobro izveščen v krojenju, prešivanju, šivanju in zbitem dele kakor tudi v »sem drugim delu, ki spada k čevljarstvu, ter ima vsaj do poštevanja vajenca in prešivalca. — Nastop takoj. Ivan Janar, Čevljar, Bled I, Grad 23.

Vajenec za misarsko obrt, kmetijskih staršev, se sprejme takoj. Šubič Metod, misar, Hotovlje 14, Poljane nad Škofjo Loko.

Plaskar, pomočnika
in vajenca sprejemem takoj. — Princ Smihel, Novo mesto.

Hravo po teletu, dobro mlekarico, prodam. — Janez Likar, v Češnjevku št. 18, pošta Cerklje pri Kranju.

Pozor! Na novo sem odprl kovačnico (tužino) poleg mestne klavnice. Izdeloval bom vse vrste sekire in lemeže iz najboljšega jekla. Popravila in brušenja. — Se priporoča Aleš Demšar, Škofja Loka. — Sprejemem vajenca.

Tranvine

za damske obleke in kostime

BARBENT v različnih barvah in vzorcih	15	VOLNENA TEANINA vzorčasta	45
NOVOMODNE VOLNENE tkanine za obleke	23	VOLNENA TEANINA za sport kostime in plašče	68
CREPE DE CHINE v vseh barvah	24	Ksobarvna in VOLNENA tkanina za boljše obleke	98

Sternceki
CELJE 19

ZASTAVNIŠKI IN ZASTAVNIŠKI

Radi velike zaloge štofov

za moške obleke, za moške in ženske posetnike, faktorake obleke, za moške delavne bluze i.t.d. prodajamo z 20% popustom dokler traja zaloga. Izkoristite ugodno priliko ter se sklicajte na današnji inserat. Pri nakupu boljše moške obleke dobite še svileni kravati zastonj.

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 29

Manufakturo Oblečnica za Slovenijo, Ljubljana

Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)
Do predkita nudimo raznovrstno manufakturo tudi na hranilne knjižice članic Zadruga zveze.

»Hej, ali ste vi tisti, ki me je sinoči pri »Jezice« oklofotal?«
Dobernik: »Ne, če bi bil to jaz, bi bili zdajje v bolnišnici.«

Brinje

novi oddaja po ugodni ceni
Ivan Jelača, Ljubljana, Emonska cesta 8.

Dobernik je rad ribe lovil, ne na trnek, marveč kar s košem. Nekoč je vjel posebno dolgo ribo in pri »Jožarju« pripovedoval, kako dolga je bila. Ta riba pa je imela posebnost, da je bila ob vsakem pripovedovanju za dva coli daljša, tako da je Turk ob neki taki priliki pripomnil: Luka, v vašem potoku pa ribe kaj hitro rastejo.«

Obiščite Beograjski sejem

od 11. do 21. septembra

Veliko število domačih in tujih razstavljalcev.

Pojasnila daje: Beograjski sejem, Prestolonaslednikov trg 45

50% popusta na železnih in parobrodih

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

registr. zadruga z dogm. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Novc vloge vsak čas razpoložljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

RAZNO

Kjer je sila in moč, tam ni zakona.

Vas stoletnikov. Po poročilu nekakega znanstvenega lista se nahaja na Kitajskem občina, v kateri je naseljenih nekako sto družin. V vsaki družini pa imajo vsaj enega stoletnika, najstarejši član občine doseda baje celih 180 let. Ta nenavadni pojav opravljajo v zvezo z milim podnebjem.

V šoli. »No, Janezek, kako se napravi mreža?« vpraša učitelj Lojzka. — Lojcek: »To je čisto lahko. Najprej vzamemo polno luknj in jih zvežemo skupaj, pa je mreža narajena.«

Usni je kot junak. V bojih za Malago so prijeli rdeči tudi 29-letnega redovnika Gonzalez. Hotelo so ga prisiliti, naj zaprebe komunizmu, čer ga ustrela. Tako nekako so ga zasliševali: »Ali si menih?« — »Da, duhovnik in menih sem. To spoznate po obleki, ki jo nosim.« — Zaključil, naj živi komunizem, če ti je drago življenje! — »Jaz častim samo Kristusa Kralja!« — Nato so ga odvedli pred puške in ga pozvali se zadnjic, naj nazdravi komunizmu. Dubovnik je pokleknil, razpel roke in zaklical: »Naj živi Kristus Kralj!« Nato se je zgrudil preklinjan od krogel svojih morilcev.

Dvotirna železnica v Sibiriji. Sovjeti polagajo izredno važnost na to, da pčvečajo svoj prostorni vzhod z evropskih delom Rusije. V štirih letih so položili 3.400 km tračnic za drugi tir sibirske proge, prenesli 63 milij. kub. me'rov zemlje, zgradili več tisoč mostov, na stotine kolodvorov in predorov. Na skrajnem vzhodu so postavili zadnjo postajo tik ob obrežju Tihega oceana in hočejo s tem nadomestiti izgubljeni Vladivostok. Železnica bo služila vojaškim svrham, iz vzhoda pa bo prevažala v Evropo ogromne zaloge lesa, krzna in zlata. Neizgrajena je še proga od Habarovskega do mandžurske meje, ki meri v dolžini 720 kilometrov.

Veselo v šolo!

19.-

35132-651
Najboljši prijatelj šolske mladine v dežjo in vlažnih dneva so naše galoske, ki ne prepuščajo vode in vlage. Za malo denarja očuvajo Vaši malčki svoje dragoceno zdravje. Kupite Dan galoske za Din 19.-, Vel. 31-34 Din 25.-, Vel. 35-38 Din 29.-.

59.-

3615-69
Za vročane prilike najboljše občutkov za otroci iz čvrstega laka s usnjatim podplatom in gumasto peto. Vel. 31-34 Din 59.-.

45.-

3325-68306
Zelo močni dedki čevlji s prodnim podplatom. Št. 31-34 Din 45.-, 35-38 Din 59.-.

29.-

2485-61004
Najlažji, najtrpežnejši in najbolj prikladni čevlji za rekreacijo in sport. Vel. 35-38 Din 29.-.

59.-

3855-64825
Otroški čevlji iz najfinejšega laka s čvrstim usnjatim podplatom in lepim okrasom na vezavo. Vel. 31-34 Din 59.-.

69.-

3622-64732
Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški čevlji iz finega telečjega boksa s čvrstim usnjatim podplatom. Vel. 31-34 Din 79.-, 35-38 Din 89.-.

69.-

3622-64732
Poldebeljški iz močnega boksa s nerastrgljivim usnjatim podplatom. Vel. 31-34 Din 79.-, 35-38 Din 89.-.

45.-

3762-64800
Visoki čevlji iz močne kravnine s nerastrgljivim in nepremobilnim gumastim podplatom. Neobhodno šolski mladiči v dežju, snegu in hini. Od 31-34 Din 49.-, od 35-38 Din 59.-.

79.-

3662-64732
Odporni in močni pri tem pa lahki visoki deški čevlji iz rjavega boksa s čvrstim usnjatim podplatom. Vel. 31-34 Din 89.-, 35-38 Din 99.-.

Bata

Novo brinje semensko pšnico, rž, ječmen in žitno grahoro dobite najceneje v javnih skladiščih pri tvrdki **FRAN POGAČNIK d. z o. z., LJUBLJANA** Tyrševa (Dunajska) cesta štev. 33

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52

Hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Kamniku
Šutna štev. 22 (v lastni hiši)
Hranilne vloge obrestuje po dogovoru do 5%
Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog

Med kupuje OROSLAV DOLENEC, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

CITAJ »DOMOLJUBA«!

Hranilne knjizice

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjem izplačilu, **izposljuje** vse bančne, donarne, kreditne in blagovne poste najkulantneje
AL PLANINSEK, trg. ag. bančnih poslov
Ljubljana, Beethovnova ul. 14./I. Telefon 35-10.

»Domoljub« stane 18 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in sisse sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-52, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ček.